LA

SENTENCOJ DE SALOMONO

ESPERANTO
Verkaro de
D^ro^ ZAMENHOF

LA SENTENCOJ DE SALOMONO

Libro el la Biblio

EL LA ORIGINALO TRADUKIS

D^ro^ L. L. ZAMENHOF

PARIS
LIBRAIRIE HACHETTE ET Cie
79, BOULEVARD SAINT-GERMAIN, 79
1909

LA SENTENCOJ DE SALOMONO

ĈAPITRO I.

1\. — *Sentencoj de Salomono, filo de Davido, reĝo de Izraelo,*

2\. — *por scii saĝon kaj moralinstruon, por kompreni parolojn de prudento,*

3\. — *por ricevi instruon pri saĝo, vero, justo kaj honesto,*

4\. — *por doni al la malsaĝuloj spriton, al la junulo scion kaj singardemon.*

5\. — Saĝulo aŭdu kaj plimultigu sian scion, kaj prudentulo akiros gvidajn kapablojn,

6\. — por kompreni sentencon kaj retoraĵon, la vortojn de saĝuloj kaj iliajn ekzemplojn.

7\. — La timo antaŭ Dio estas la komenco de sciado. Saĝon kaj instruon malpiuloj malestimas.

8\. — Aŭskultu, mia filo, la instruon de via patro, kaj ne forĵetu la ordonon de via patrino;

9\. — ĉar ili estas bela krono por via kapo kaj ornamo por via kolo.

10\. — Mia filo, se pekuloj vin logos, ne sekvu ilin.

11\. — Se ili diros : iru kun ni, ni embuskos por mortigi, ni senkaŭze insidos senkulpulojn;

12\. — kiel infero ni englutos ilin vivaj, kaj la piulojn kiel irantajn en la tombon;

13\. — ni trovos diversajn grandvaloraĵojn, ni plenigos niajn domojn per rabaĵo;

14. — vi lotos meze inter ni, unu monujo estos por ni ĉiuj :

15. — mia filo, ne iru la vojon kune kun ili, gardu vian piedon de ilia vojstreko,

16. — ĉar iliaj piedoj kuras al malbono kaj rapidas verŝi sangon.

17. — Ĉar vane estas metata reto antaŭ la okuloj de ĉiuj birdoj,

18. — kaj ili embuskas sian propran sangon, ili insidas siajn proprajn animojn.

19. — Tiaj estas la vojoj de ĉiu, kin avidas rabakiron : ĝi forprenas la vivon de sia posedanto.

20. — La saĝo kantas ekstere, ĝi aŭdigas sian voĉon en la stratoj;

21. — ĝi vokas en la ĉefaj kunvenejoj, ĉe la pordegaj eniroj, en la urbo ĝi diras siajn parolojn.

22. — Ĝis kiam, ho malsaĝuloj, vi amos malsaĝon, kaj al blasfemantoj plaĉos blasfemado, kaj senprudentuloj malamos scion?

23. — Returnu vin al mia predikado; jen mi eligos al vi mian spiriton, mi sciigos al vi miajn vortojn.

24. — Ĉar mi vokis, kaj vi rifuzis, mi etendis mian manon kaj neniu atentis;

25. — kaj vi forĵetis ĉiujn miajn konsilojn kaj miajn predikojn vi ne deziris :

26. — tial ankaŭ mi ridos ĉe via malfeliĉo, mi mokos, kiam timo vin atakos.

27. — Kiam la timo atakos vin kiel uragano kaj via malfeliĉo venos kiel ventego, kiam venos al vi mizero kaj sufero;

28. — tiam ili min vokos, sed mi ne respondos, ili min serĉos, sed min ne trovos.

29. — Tial ke ili malamis scion kaj timon antaŭ Dio ili ne deziris havi,

30. — ili ne deziris miajn konsilojn, ili malestimis ĉiujn miajn predikojn :

31. — ili manĝu la fruktojn de sia agado kaj ili satiĝu de siaj pripensoj.

32. — Ĉar la kapricoj de la malsaĝuloj ilin mortigas, kaj la senzorgeco de la senorduloj ilin pereigas.

33. — Sed kiu min aŭskultas, loĝos sendanĝere kaj estos trankvila kaj ne timos malbonon.

ĈAPITRO II.

1. — Mia filo! se vi akceptos miajn parolojn kaj konservos ĉe vi miajn ordonojn,

2. — ke via orelo atente aŭskultos saĝon kaj vian koron vi inklinigos al komprenado;

3. — se vi vokos la prudenton kaj direktos vian voĉon al la saĝo;

4. — se vi serĉos ĝin kiel arĝenton, serĉegos kiel trezoron :

5. — tiam vi komprenos la timon antaŭ Dio kaj vi akiros konadon de Dio.

6. — Ĉar Dio donas saĝon; el Lia buŝo venas scio kaj kompreno.

7. — Li havas helpon por la veremuloj, Li estas ŝildo por tiuj, kiuj vivas pie.

8. — Li gardas la iradon de la justo kaj zorgas pri la vojo de Siaj piuloj.

9. — Tiam vi komprenos veremon kaj juston kaj pion kaj ĉinn bonan vojon.

10. — Ĉar saĝo venos en vian koron kaj scio estos agrabla por via animo.

11. — Bona konscio vin gvidos, prudento vin gardos,

12. — por savi vin de la vojo de malbono, de homo, parolanta kontraŭveraĵon,

13. — de tiuj, kiuj forlasas la ĝustan vojon, por iri la vojojn de mallumo,

14. — kiuj ĝojas, kiam ili faras malbonon, trovas plezuron en la malordo de la malboneco,

15. — kies vojoj estas malrektaj kaj la irado deflankiĝis;

16. — por savi vin de fremda edzino, de edzino ne via, kies paroloj estas glataj,

17. — kiu forlasas la amikon de sia juneco kaj forlasas la ligon de sia Dio;

18. — ĉar ŝia domo kondukas al morto kaj ŝiaj paŝoj al la inferuloj;

19. — ĉiuj, kiuj eniras al ŝi, ne revenas, kaj ne reatingas plu la vojon de la vivo.

20. — Ke vi iru la vojon de bonuloj kaj sekvu la paŝosignojn de piuloj;

21. — ĉar la piuloj loĝos sur la tero kaj la senpekuloj restos sur ĝi;

22. — sed la malpiuloj estos ekstermitaj de sur la tero kaj la maliculoj estos malaperigitaj de tie.

ĈAPITRO III.

1. — Mia filo! ne forgesu mian instruon, kaj via koro konservu miajn ordonojn.

2. — Ĉar ili akirigos al vi longan vivon, jarojn de vivo kaj paco.

3. — Favoro kaj vero vin ne forlasos; alligu ilin al via kolo, skribu ilin sur la tabuletoj de via koro.

4. — Kaj vi trovos favoron kaj bonan opinion ĉe Dio kaj homoj.

5. — Fidu Dion per via tuta koro kaj ne fidu vian prudenton.

6. — Konsciu Lin en ĉiuj viaj vojoj, kaj Li ĝustigos vian iradon.

7. — Ne opiniu vin saĝa, timu Dion kaj deturnu vin de malbono.

8. — Tio ĉi estos saniga por via korpo kaj bona nutro por viaj ostoj.

9. — Faru honoron al Dio el via havo kaj el la unuavenaĵo de ĉiuj viaj rikoltoj :

10. — tiam viaj grenejoj tute pleniĝos kaj viaj vinpremejoj superbordiĝos junan vinon.

11. — La instruon de Dio, ho mia filo, ne malŝatu, kaj ne deturnu vin, kiam Li faras al vi punon;

12. — ĉar kiun Dio amas, tiun Li punas, kaj Li favoras lin, kiel patro filon.

13. — Feliĉa estas la homo, kiu trovis saĝon, kaj la homo, kiu akiris prudenton;

14. — ĉar estas pli bone ĝin aĉeti, ol aĉeti arĝenton, kaj ĝia rikoltaĵo estas pli bona, ol pura oro.

15. — Ĝi estas pli kara, ol juveloj, kaj nenio, kion vi povus deziri, povas esti komparata kun ĝi.

16. — Longa vivo estas en ĝia dekstra mano, riĉo kaj gloro estas en ĝia maldekstra mano.

17. — Ĝiaj vojoj estas vojoj agrablaj, kaj ĉiuj ĝiaj vojetoj estas paco.

18. — Ĝi estas arbo de vivo por tiuj, kiuj ĝin ekkaptis, kaj feliĉaj estas tiuj, kiuj ĝin posedas.

19. — Dio per saĝo fondis la teron, per prudento Li aranĝis la ĉielon.

20. — Per Lia ĉionsciado disiĝis abismoj kaj la nuboj elverŝas roson.

21. — Mia filo! ili ne foriru de viaj okuloj, konservu klarecon de la kapo kaj prudenton :

22. — ili estos vivo por via animo kaj ornamo por via kolo.

23. — Tiam vi iros sendanĝere vian vojon kaj via piedo ne puŝiĝos.

24. — Kiam vi kuŝiĝos dormi, vi ne timos, kaj kiam vi kuŝos, via dormo estos agrabla.

25. — Vi ne timos subitan teruron, nek pereigon, kiu povus veni

de malbonuloj.

26. — Ĉar Dio estos via helpo kaj gardos vian piedon kontraŭ reto.

27. — Ne rifuzu bonon al la bezonantoj, se via mano havas la forton por fari.

28. — Ne diru al via proksimnlo : « iru kaj revenu, kaj morgaŭ mi donos, » se vi havas ĉe vi.

29. — Ne pripensu malbonon kontraŭ via proksimulo, kiam li kun konfido loĝas ĉe vi.

30. — Ne malpacu kun iu senkaŭze, se li ne faris al vi malbonon.

31. — Ne penu imiti rabemulon kaj elektu neniun el liaj vojoj;

32. — ĉar la devojiĝantojn Dio abomenas kaj Sian intencon Li malkaŝas al la piuloj.

33. — Malbeno de Dio estas en la domo de malbonulo, kaj la loĝejon de piuloj Li benas.

34. — La mokantojn Li mokas, kaj al la humiluloj Li donas favoron.

35. — Honoron heredas saĝuloj, sed malsaĝulojn forportos malhonoro.

ĈAPITRO IV.

1. — Aŭskultu, infanoj, la instruon de la patro, kaj atentu, por lerni prudenton.

2. — Ĉar bonan instruon mi donis al vi ; mian leĝon ne forlasu.

3. — Ĉar mi estis filo de mia patro, dorlotata kaj sola de mia patrino.

4. — Kaj li instruis min kaj diris al mi : via koro akceptu miajn vortojn, observu miajn ordonojn kaj vi vivos.

5. — Akiru saĝon, akiru prudenton, ne forgesu kaj ne deflankiĝu de la paroloj de mia buŝo.

6. — Ne forlasu ĝin, kaj ĝi vin gardos; amu ĝin, kaj ĝi zorgos pri vi.

7. — La komenco de saĝo estas : akiru saĝon, kaj por via tuta havo akiru prudenton.

8. — Ŝatu ĝin alte, kaj ĝi vin altigos, kaj ĝi donos al vi honoron, se vi ĝin enbrakigos.

9. — Ĝi donos ĉarman ornamon al via kapo, belan kronon ĝi donacos al vi.

10. — Aŭskultu, mia filo, kaj akceptu miajn vortojn, kaj multiĝos la jaroj de via vivo.

11. — Mi kondukos vin laŭ la vojo de saĝo, mi irigos vin sur rekta vojstreko.

12. — Kiam vi iros, via irado ne estos malfaciligata, kaj kiam vi kuros, vi ne puŝiĝos.

13. — Tenu forte la instruon, ne forlasu ĝin; konservu ĝin, ĉar ĝi estas via vivo.

14. — La vojstrekon de malpiuloj ne iru kaj ne ekpaŝu sur la vojo de malbonuloj;

15. — evitu ĝin, ne trapasu ĝin, flankiĝu de ĝi kaj preterpasu.

16. — Ĉar ili ne ekdormas, se ili ne faris malbonon, kaj ili perdas la dorman ripozon, se ili ne pekigis;

17. — ĉar ili manĝas panon de malpio kaj trinkas vinon de krimo.

18. — Kaj la vojo de piuloj estas kiel lumo leviĝanta, kiu ĉiam pli lumas ĝis plena tagiĝo.

19. — La vojo de malpiuloj estas kiel mallumo; ili ne scias, je kio ili falpuŝiĝos.

20. — Mia filo, atentu miajn vortojn, klinu vian orelon al miaj paroloj.

21. — Ili ne foriĝu de viaj okuloj, gardu ilin en via koro.

22. — Ĉar ili estas vivo por tiuj, kiuj ilin trovis, kaj sanigaj por ilia tuta korpo.

23. — Pli ol ĉion gardatan, gardu vian koron, ĉar el ĝi eliras la vivo.

24. — Forigu de vi falsemon de la buŝo, kaj malicon de la lipoj malproksimigu de vi.

25. — Viaj okuloj rigardu rekte, kaj viaj palpebroj direktiĝu rekte antaŭen.

26. — Fortikigu la direkton de viaj piedoj, kaj ĉiuj viaj vojoj estu firmaj.

27. — Ne ŝanceliĝu dekstren, nek maldekstren, forigu vian piedon da malbono.

ĈAPITRO V.

1. — Mia filo, atentu mian saĝon, al mia prudento klinu vian orelon,

2. — por ke vi konservu prudenton kaj via buŝo tenu scion.

3. — Ĉar la buŝo de malĉastulino elverŝas mielon, kaj ŝia gorĝo estas pli glata ol oleo.

4. — Sed ŝia sekvaĵo estas madolĉa kiel absinto, akra kiel ambaŭtranĉa glavo.

5 — Ŝiaj piedoj iras malsupren al la morto, ŝiaj paŝoj atingas la inferon.

6. — Ŝi ne iras rekte laŭ la vojo de vivo; ŝiaj paŝoj ŝanceliĝas, ŝi ne scias, kien ŝi iras.

7. — Kaj nun, infanoj, aŭskultu min kaj ne forkliniĝu de la vortoj de mia buŝo.

8. — Malproksimigu de ŝi vian vojon, kaj ne proksimiĝu al la pordo de ŝia domo,

9. — por ke vi ne fordonu al aliaj vian honoron kaj viajn jarojn al la kruelulo,

10. — por ke fremduloj ne satiĝu de via havo, kaj viaj laboroj ne estu en fremda domo.

11. — Kaj vi ĝemos en la fino, kiam konsumiĝos via karno kaj korpo.

12. — Kaj vi diros : ho, kiel mi malamis instruon, kaj mia koro malŝatis moraligon!

13. — Kaj mi ne aŭskultis la voĉon de miaj instruantoj, kaj mi ne klinis mian orelon al miaj lernigantoj.

14. — Mi estis preskaŭ en ĉia malbono meze de kunveno kaj societo.

15. — Trinku akvon el via cisterno kaj fluantan el via puto.

16. — Viaj fontoj flnu eksteren, akvaj torentoj en la stratojn.

17. — Ili apartenu al vi sola, sed ne al aliaj kun vi.

18. — Via fonto estu benata, kaj havu ĝojon de la edzino de via juneco.

19. — Ŝi estas ĉarma kiel cervino kaj aminda kiel ĉamino; ŝiaj karesoj ĝuigu vin en ĉiu tempo, ŝia amo ĉiam donn al vi plezuron.

20. — Kaj kial, mia filo, vi volas serĉi al vi plezuron ĉe fremda virino kaj enbrakigi ne apartenantan al vi?

21. — Ĉar antaŭ la okuloj de Dio estas la vojoj de homo, kaj ĉiujn liajn irojn Li mezuras.

22. — Liaj propraj malbonfaroj enkaptos la malpiulon, kaj la ŝnuroj de lia peko lin tenos

23. — Li mortos pro manko de eduko, kaj la multo de lia senprudenteco lin devojigos.

ĈAPITRO VI.

1. — Mia filo! Se vi garantiis por via proksimulo kaj donis vian manon por fremdulo,

2. — tiam vi enretiĝis per la vortoj de via buŝo, kaptiĝis per la vortoj de via buŝo.

3. — Tiam, mia filo, agu tiel kaj saviĝu, ĉar vi falis en la manon de via proksimulo : iru, rapidigu kaj pelu vian proksimulon ;

4. — ne lasu viajn okulojn dormi kaj viajn palpebrojn dormeti ;

5. — savu vin, kiel cervo, el la mano, kaj kiel birdo el la mano de la birdokaptisto.

6. — Iru al la formiko, vi maldiligentulo, rigardu ĝian agadon kaj saĝiĝu.

7. — Kvankam ĝi ne havas estron, nek kontrolanton, nek reganton,

8. — ĝi pretigas en la somero sian panon, ĝi kolektas dum la rikolto sian manĝon.

9. — Ĝis kiam, maldiligentulo, vi kuŝos? kiam vi leviĝos de via dormo?

10. — Ne multe vi dormos, ne multe vi dormetos, ne multe viaj manoj estos intermetitaj por kuŝo :

11. — kaj venos via malriĉeco kiel vojiranto, kaj via senhaveco kiel viro armita.

12. — Homo sentaŭga, homo malbonfarema iras kun buŝo malica,

13. — donas signojn per la okuloj, aludas per siaj piedoj, komprenigas per siaj fingroj;

14. — renversaĵo estas en lia koro, li intencas malbonon, en ĉiu tempo li semas malpacon.

15. — Tial subite venos lia pereo, li estos rompita subite, kaj neniu lin sanigos.

16. — Jen estas ses aferoj, kiujn Dio malamas, kaj sep, kiujn Li abomenegas :

17. — altaj okuloj, mensogema lango kaj manoj, kiuj verŝas senkulpan sangon,

18. — koro, kiu preparas malbonfarajn intencojn, piedoj, kiuj rapidas kuri al malbono,

19. — falsa atestanto, kiu elparolas mensogojn, kaj kiu semas malpacon inter fratoj.

20. — Konservu, mia filo, la ordonon de via patro, kaj ne forĵetu la instruon de via patrino.

21. — Ligu ilin por ĉiam al via koro, volvu ilin sur vian kolon.

22. — Kiam vi iros, ili gvidos vin, kiam vi kuŝiĝos, ili vin gardos, kaj kiam vi vekiĝos, ili parolos kun vi.

23. — Ĉar moralordono estas lumingo kaj instruo estas lumo kaj edifaj predikoj estas vojo de vivo,

24. — por gardi vin kontraŭ malbona virino, kontraŭ glata lango de fremdulino.

25. — Ne deziregu ŝian belecon en via koro kaj ne kaptiĝu per ŝiaj palpebroj.

26. — Ĉar la kosto de publikulino estas unu pano, sed fremda edzino forkaptas la grandvaloran animon.

27. — Ĉu iu povas teni fajron en sia surbrustaĵo tiel, ke liaj vestoj ne brulu?

28. — Ĉu iu povas marŝi sur ardantaj karboj, ne bruligante siajn piedojn?

29. — Tiel ankaŭ estas kun tiu, kiu venas al la edzino de sia proksimulo; neniu, kiu ŝin ektuŝas, restas sen puno.

30. — Oni ne faras grandan honton al ŝtelanto, se li ŝtelas por sin satigi, kiam li malsatas;

31. — kaj kiam oni lin kaptas, li pagas sepoble, la tutan havon de sia domo li fordonas.

32. — Sed kiu adultas kun virino, tiu estas sensaĝa, tiu faras ŝin pereigantino de lia animo;

33. — batojn kaj malhonoron li ricevas, kaj lia honto ne elviŝiĝas;

34. — ĉar furiozas la ĵaluzo de la edzo, kaj ĝi ne indulgas en la tempo de la venĝo,

35. — ĝi rigardas nenian paciganton, kaj ĝi ne akceptas, se vi volas eĉ multe donaci.

ĈAPITRO VII

1. — Mia filo! konservu miajn vortojn kaj gardu ĉe vi miajn moralordonojn.

2. — Konservu miajn moralordonojn, kaj vi vivos, kaj mian instruon — kiel la pupilon de viaj okuloj.

3. — Ligu ilin al viaj fingroj, skribu ilin sur la tabuleto de via koro.

4. — Diru al la saĝo : vi estas mia fratino, kaj la prudenton nomu via amiko.

5. — Por ke vi estu gardata kontraŭ fremda edzino, kontraŭ fremdulino, kies paroloj estas glataj.

6. — Ĉar mi rigardis tra fenestro de mia domo, tra mia krado,

7. — kaj mi vidis inter la sensaĝuloj, mi rimarkis inter la nematuruloj junulon senprudentan,

8. — kiu pasis sur la placo preter ŝia angulo kaj iris la vojon al ŝia domo,

9. — en krepusko en vespero de tago, kiam fariĝis nokto kaj mallumo.

10. — Kaj jen renkonte al li iras virino en ornamo de publikulino, kaptanta la koron,

11. — bruema kaj sovaĝa, ŝiaj piedoj ne loĝas en ŝia domo.

12. — Jen ŝi estas sur la strato, jen sur la placoj, kaj apud ĉiu angulo ŝi embuskas.

13. — Kaj ŝi kaptis lin kaj kisis lin kun senhonta vizaĝo kaj diris al li :

14. — mi devis alporti dankan oferdonon, — hodiaŭ mi plenumis mian solenan promeson;

15. — tial mi eliris al vi renkonte, por serĉi vian vizaĝon, kaj mi vin trovis.

16. — Mi bele kovris mian liton, per multkoloraj teksaĵoj el Egiptujo.

17. — Mi parfumis mian kuŝejon per mirho, aloo kaj cinamo.

18. — Venu, ni ĝuu sufiĉe volupton ĝis la mateno, ni plezuriĝu per la amo.

19. — Ĉar mia edzo ne estas hejme, li iris en malproksiman vojon.

20. — La sakon kun mono li prenis kun si, li revenos hejmen al la tago difinita.

21. — Ŝi forlogis lin per sia multeparolado, per sia glata buŝo ŝi lin entiris.

22. — Li tuj iras post ŝi, kiel bovo iras al la buĉo kaj kiel katenita malsaĝulo al la puno.

23. — Ĝis sago fendas al li la hepaton; kiel birdo rapidas al la kaptilo kaj ne scias, ke ĝi pereigas sian vivon.

24. — Kaj nun, infanoj, aŭskultu min, atentu la vortojn de mia buŝo.

25. — Via koro ne flankiĝu al ŝia vojo, ne eraru sur ŝia irejo;

26. — ĉar multajn ŝi vundis kaj faligis, kaj multegaj estas ŝiaj mortigitoj.

27. — Ŝia domo estas vojoj al la infero, kiuj kondukas malsupren al la ĉambroj de la morto.

ĈAPITRO VIII.

1. — Ĉu ne vokas la saĝo kaj ĉu la prudento ne aŭdigas sian voĉon?

2. — Ĝi staras sur la pinto de altaĵoj, apud la vojo, ĉe la vojkruciĝoj.

3. — Apud la pordegoj, ĉe la eniro en la urbon, ĉe la eniro tra la pordoj ĝi kantas :

4. — Al vi, ho viroj, mi vokas, kaj mia voĉo sin turnas al la homoj :

5. — komprenu, malsaĝuloj, la prudenton, kaj sensprituloj prenu en la koron,

6. — Aŭskultu, ĉar mi parolos gravaĵon kaj ĝustaĵo eliros el mia buŝo.

7. — Ĉar mia lango parolos veron, kaj malpiaĵon abomenas miaj lipoj.

8. — Justaj estas ĉiuj paroloj de mia buŝo, ili ne enhavas falson kaj malicon.

9. — Ĉiuj ili estas ĝustaj por tiu, kiu ilin komprenas, kaj justaj por tiuj, kiuj akiris scion.

10. — Prenu mian instruon, kaj ne arĝenton, kaj la scion ŝatu pli, ol plej puran oron.

11. — Ĉar saĝo estas pli bona ol multekostaj ŝtonoj, kaj nenio, kion oni povas deziri, povas esti egala al ĝi.

12. — Mi, saĝo, loĝas kun la sprito, kaj mi trovas prudentajn konsilojn.

13. — Timo antaŭ Dio malamas malbonon, fieron, malhumilon kaj malbonan vojon; malsinceran buŝon mi malamas.

14. — De mi venas konsilo kaj bonaranĝo; mi estas prudento, al mi apartenas forto.

15. — Per mi regas la reĝoj kaj la estroj donas leĝojn de justeco.

16. — Per mi regas la princoj kaj la potenculoj kaj ĉiuj juĝantoj sur la tero.

17. — Mi amas miajn amantojn, kaj miaj serĉantoj min trovos.

18. — Riĉo kaj gloro estas ĉe mi, daŭra havo kaj justo.

19. — Mia frukto estas pli bona ol oro kaj ol plej pura oro, kaj la rikolto de mi estas pli bona, ol elektita arĝento.

20. — Laŭ la vojo de vero mi iras, laŭ la vojstreko de la justo.

21. — Por heredigi al miaj amantoj esencan bonon kaj plenigi iliajn trezorejojn.

22. — Dio min havis en la komenco de Sia vojo, antaŭ Siaj kreitaĵoj, tre antikve.

23. — Antaŭ eterno Li sanktoleis min, en la komenco, antaŭ la kreo de la tero.

24. — Kiam ne ekzistis ankoraŭ la abismoj, mi estis jam naskita, kiam ne ekzistis ankoraŭ fontoj, ŝprucigantaj akvon;

25. — antaŭ ol la montoj estis strarigitaj, antaŭ la altaĵoj mi estis kreita;

26. — kiam la tero ne estis ankoraŭ farita, nek la komencaj polveroj de la mondo.

27. — Dum Li firmigis la ĉielojn, mi jam estis tie; dum Li desegnis limojn sur la supraĵo de la abismo.

28. — Dum Li fortikigis la nubojn supre, dum Li firmigis la fontojn de la abismo;

29. — dum Li donis Sian leĝon al la maro, por ke la akvoj ne transpaŝu siajn bordojn, kaj dum Li leĝigis la fundamentojn de la tero:

30. — tiam mi estis ĉe Li konstruanto, mi estis la ĝojo de ĉiuj tagoj, ludante antaŭ Li ĉiutempe.

31. — Mi ludas sur Lia mondo-tero, kaj mia ĝojo estas inter la homidoj.

32. — Kaj nun, infanoj, aŭskultu min, kaj feliĉaj estos tiuj, kiuj iras laŭ miaj vojoj.

33. — Aŭskultu instruon kaj saĝiĝu kaj ne forĵetu ĝin.

34. — Feliĉa estas la homo, kiu min aŭskultas, kiu maldormas ĉiutage ĉe miaj pordoj, kiu staras garde ĉe la fostoj de miaj pordegoj.

35. — Ĉar kiu min trovis, trovis vivon kaj akiros favoron de Dio.

36. — Sed kiu pekas kontraŭ mi, difektas sian animon; ĉiuj, kiuj min malamas, amas la morton.

ĈAPITRO IX.

1. — La saĝo konstruis sian domon, ĉarpentis ĝiajn sep kolonojn.

2. — Ĝi buĉis sian bruton, verŝis sian vinon kaj pretigis sian tablon.

3. — Ĝi sendis siajn servantinojn, por anonci sur la pintoj de la altaĵoj de la urbo:

4. — kiu estas malsaĝa, tiu sin turnu ĉi tien! al la senspritulo ĝi diris :

5. — venu, manĝu de mia pano kaj trinku el la vino, kiun mi enverŝis.

6. — Forlasu la malsaĝaĵon kaj vivu kaj iru laŭ la vojo de la prudento.

7. — Kiu instruas blasfemiston, prenas sur sin malhonoron, kaj kiu penas ĝustigi malpiulon, estas mokata.

8. — Ne penu ĝustigi blasfemanton, ke li vin ne malamu; penu ĝustigi saĝulon, kaj li vin amos.

9. — Donu al saĝulo, kaj li ankoraŭ pli saĝiĝos; instruu justulon, kaj li lernos pli.

10. — La komenco de la saĝo estas timo antaŭ Dio, kaj ekkono de sanktaj aĵeroj estas prudento.

11. — Ĉar per mi plimultiĝos viaj tagoj kaj aldoniĝos al vi jaroj da vivo.

12. — Se vi saĝiĝis, vi saĝiĝis por vi, kaj se vi blasfemas, vi sola suferos.

13. — Virino malsaĝa, bruema, sensprita kaj nenion scianta

14. — sidas ĉe la pordo de sia domo sur seĝo sur altaĵo de la urbo,

15. — por voki la pasantojn, kiuj iras sian ĝustan vojon :

16. — kiu estas malsaĝa, tiu sin turnu ĉi tien! kaj al la senspritulo ŝi diris :

17. — akvoj ŝtelitaj estas dolĉaj, kaj pano kaŝita estas agrabla.

18. — Kaj li ne scias, ke tie estas mortintoj kaj ŝiaj invititoj estas en la profunda infero.

ĈAPITRO X.

1. — *Sentencoj de Salomono.* Saĝa filo estas ĝojo por sia patro, kaj filo malsaĝa estas malĝojo por sia patrino.

2. — Maljustaj trezoroj ne donas utilon, sed bonfaremo savas de morto.

3. — Dio ne malsatigos animon de piulo, sed la avidon de malpiulo Li forpuŝas.

4. — Maldiligenta mano malriĉigas, sed mano de diligentuloj riĉigas.

5. — Kiu kolektas dum la somero, estas filo saĝa, sed kiu dormas en la tempo de rikolto, estas filo hontinda.

6. — Beno estas sur la kapo de piulo, sed la buŝo de malpiulo estas plena de krimo.

7. — La memoro de piulo estas benata, sed la nomo de malpiuloj forputros.

8. — Kiu havas saĝan koron, tiu akceptos moralordonojn, sed kiu havas malsaĝan buŝon, tiu estos batita.

9. — Kiu iras en senkulpeco, iras sendanĝere, sed kiu kurbigas siajn vojojn, estos punita.

10. — Kiu grimacas per la okulo, kaŭzas suferon, kaj kiu havas malsaĝan buŝon, tiu estos batita.

11. — La buŝo de piulo estas fonto de vivo, sed la buŝo de malpiulo estas plena de krimo.

12. — Malamo kaŭzas malpacon, sed amo kovras ĉiujn pekojn.

13. — Sur la lipoj de prudentulo troviĝas saĝo, sed vergo apartenas al la dorso de sensaĝulo.

14. — Saĝuloj konservas la scion, sed la buŝo de malsaĝulo estas proksima al la pereo.

15. — La havo de riĉulo estas lia fortika urbo, sed pereo por la malriĉuloj estas ilia malriĉo.

16. — La faroj de piulo estas por la vivo, la enspezoj de malpiulo estas por peko.

17. — Kiu konservas la instruon, iras al vivo, sed kiu forĵetas atentigon, restas en eraro.

18. — Kiu kaŝas malamon, tiu havas falseman buŝon, kaj kiu eligas kalumnion, tiu estas malsaĝulo.

19. — Ĉe multo da vortoj ne evitebla estas peko, sed kiu retenas siajn lipojn, estas saĝa.

20. — La lango de piulo estas plej bonspeca arĝento, la koro de malpiuloj estas kiel nenio.

21. — La lipoj de piulo gvidas multajn, sed malsaĝuloj mortas pro manko de saĝo.

22. — La beno de Dio riĉigas, kaj malĝojo ne aliĝas al ĝi.

23. — Por malsaĝulo estas ĝojo fari malbonon, kaj saĝo — por saĝulo.

24. — Kio timigas malpiulon, tio trafos lin, kaj kion deziras piuloj, tio estos donita al ili.

25. — Kiel pasanta ventego, tiel malpiulo rapide malaperas, sed piulo havas eternan fundamenton.

26. — Kiel la vinagro por la dentoj kaj la fumo por la okuloj, tiel la maldiligentulo estas por tiuj, kiuj lin sendis.

27. — La timo antaŭ Dio multigas la tagojn, sed la jaroj de malpiuloj estos mallongigitaj.

28. — La atendo de piuloj fariĝos ĝojo, sed la espero de malpiuloj pereos.

29. — La vojo de Dio estas defendo por la senpekulo kaj pereo por la malbonfarantoj.

30. — Piulo neniam falpuŝiĝos, sed la malpiuloj ne restos sur la tero.

31. — La buŝo de piulo eligas saĝon, sed lango falsema estos ekstermita.

32. — La lipoj de piulo anoncas favoraĵon, kaj la buŝo de malpiuloj — malicaĵon.

ĈAPITRO XI

1. — Malvera pesilo estas abomenaĵo por Dio, sed plena pezo plaĉas al Li.

2. — Se venis malhumileco, venos ankaŭ honto; sed ĉe la humiluloj estas saĝo.

3. — La senkulpeco de la piuloj gvidos ilin, sed la falsemo pereigos la maliculojn.

4. — Ne helpos riĉo en la tago de kolero, sed bonfaremo savas de morto.

5. — La justeco de piulo ebenigas lian vojon, sed malpiulo falos per sia malpieco.

6. — La justeco de piuloj savos ilin, sed la pasio de maliculoj ilin kaptos.

7. — Kiam mortas homo malpia, pereas la espero, kaj la atendo de la funebruloj pereas.

8. — Piulo estas savata kontraŭ mizero, kaj malpiulo venas sur lian lokon.

9. — Per la buŝo de hipokritulo difektiĝas lia proksimulo, sed per kompreno piuloj saviĝas.

10. — Kiam al la piuloj estas bone, la urbo ĝojas, kaj kiam pereas malpiuloj, ĝi estas gaja.

11. — Per la beno de piuloj urbo altiĝas, kaj per la buŝo de malpiuloj ĝi ruiniĝas.

12. — Kiu malhonoras sian proksimulon, estas malsaĝulo, sed homo prudenta silentas.

13. — Kiu iras kun kalumnioj, tiu elperfidas sekreton, sed kiu havas fidelan spiriton, tiu konservas aferon.

14. — Ĉe manko de prikonsiliĝo popolo pereas, sed ĉe multe da konsilantoj estas bonstato.

15. — Malbonon faras al si tiu, kiu garantias por fremdulo, sed kiu malamas donadon de mano, tiu estas ekster danĝero.

16. — Aminda virino akiras honoron, kaj potenculoj akiras riĉon.

17. — Bonkora homo donos bonon al sia animo, kaj krueIulo detruas sian karnon.

18. — Malvirtulo akiras profiton malveran, kaj la semanto de virto veran rekompencon.

19. — Bonfarado kondukas al vivo, kaj kiu celas malbonon, iras al sia morto.

20. — Abomenaĵo por Dio estas la malickoruloj, sed plaĉas al Li tiuj, kiuj iras vojon pian.

21. — Oni povas esti certa, ke malvirtulo ne restos senpuna, sed la idaro de virtuloj estos savita.

22. — Kiel ora ringo sur la nazo de porko, tiel estas virino bela, sed malbonkonduta.

23. — La deziro de virtuloj estas nur bono, sed malvirtuloj povas esperi nur koleron.

24. — Unu disdonas kaj riĉiĝas ĉiam pli, alia tro avaras kaj tamen nur malriĉiĝas.

25. — Animo benanta ĝuos bonstaton, kaj kiu trinkigas, tiu mem havos sufiĉe por trinki.

26. — Kiu retenas grenon, tiun malbenas la popolo, sed beno venas sur la kapon de tiu, kiu disdonas.

27. — Kiu celas bonon, tiu atingos plaĉon, sed kiu serĉas malbonon, tiun ĝi trafos.

28. — Kiu fidas sian riĉecon, tiu falos, sed virtuloj floros kiel juna folio.

29. — Kiu detruas sian domon, tiu heredos venton, kaj malsaĝulo estas sklavo de saĝulo.

30. — La frukto de virtulo estas arbo de vivo, kaj akiranto de animoj estas saĝulo.

31. — Se virtulo ricevas redonon sur la tero, tiom pli malvirtulo kaj pekulo.

ĈAPITRO XII

1. — Kiu amas instruon, tiu amas scion, sed kiu malamas atentigon, tiu estas malsaĝulo.

2. — Bonulo akiras favoron de Dio, sed homo malica estos kondamnita.

3. — Ne fortikiĝos homo per malvirto, sed la radiko de virtuloj ne ŝanceliĝos.

4. — Brava virino estas krono por sia edzo, sed senhonora estas kiel puso en liaj ostoj.

5. — La pensoj de virtuloj estas justeco, la meditado de malvirtuloj estas malico.

6. — La paroloj de malvirtuloj estas insido pri sango, sed la buŝo de virtuloj ilin savas.

7. — La malvirtuloj renversiĝos kaj malaperos, sed la domo de virtuloj staros forte.

8. — Oni laŭdas homon laŭ lia saĝo, sed maliculo estos hontigita.

9. — Pli bona estas homo negrava, sed laboranta por si, ol homo, kiu serĉas honoron, sed al kiu mankas pano.

10. — Virtulo kompatas la vivon de sia bruto, sed la koro de malvirtuloj estas kruela.

11. — Kiu prilaboras sian teron, tiu havos sate da pano, sed kiu ĉasas vantaĵojn, estas malsaĝulo.

12. — Malvirtulo serĉas subtenon de malnobluloj, sed la radiko de virtuloj donas forton.

13. — Per siaj pekaj vortoj kaptiĝas malbonulo, sed virtulo eliras el mizero.

14. — Per la fruktoj de sia buŝo homo bone satiĝas, kaj laŭ la merito de siaj manoj homo ricevas redonon.

15. — La vojo de malsaĝulo estas ĝusta en liaj okuloj, sed saĝulo aŭskultas konsilon.

16. — Malsaĝulo tuj montras sian koleron, sed saĝulo kaŝas ofendon.

17. — Kiu estas verama, tiu diras tion, kio estas ĝusta, sed falsama atestulo trompas.

18. — Ofte nepripensita parolo vundas kiel glavo, sed la lango de saĝuloj sanigas.

19. — Parolo vera restas fortike por ĉiam, sed parolo malvera nur por momento.

20. — Malico estas en la koro de malbonintenculoj, sed ĉe la pacigantoj estas ĝojo.

21. — Nenio malbona trafos virtulon, sed la malvirtuloj havas plene da malbono.

22. — Abomenaĵo por Dio estas buŝo mensogema, sed kiuj agas laŭ vero, tiuj plaĉas al Li.

23. — Saĝa homo kaŝas scion, sed la koro de malsaĝuloj elkrias malsaĝecon.

24. — La mano de diligentuloj regos, sed mano maldiligenta pagos tributon.

25. — Zorgo en la koro de homo ĝin premas, sed bona vorto ĝin ĝojigas.

26. — Al la virtulo estas pli bone, ol al lia proksimulo, sed la vojo de malvirtuloj ilin erarigas.

27. — Maldiligenteco ne pretigos al si manĝon, sed homo diligenta havas riĉecon.

28. — Sur la vojo de virto estas vivo, kaj ĝi estos ebenigita kontraŭ morto.

ĈAPITRO XIII

1. — Saĝa filo lernas de la patro, sed mokanto ne aŭskultas moralinstruon.

2. — La frukto de la buŝo donas al homo bonan manĝon, sed la animo de krimuloj estas malbono.

3. — Kiu gardas sian buŝon, tiu gardas sian animon; kiu tro malfermas sian buŝon, tiu pereas.

4. — La animo de maldiligentulo deziras kaj ne ricevas, sed la animo de diligentutoj satiĝas.

5. — Vorton malveran virtulo malamas, sed malvirtulo malhonoras kaj malgloras.

6. — La virto gardas tiun, kiu iras ĝustan vojon, sed la malvirto pereigas pekulon.

7. — Unu ŝajnigas sin riĉa, havante nenion, alia ŝajnigas sin malriĉa, havante grandan riĉecon.

8. — Per sia riĉeco homo savas sian animon, sed malriĉulo ne aŭskultas atentigon.

9. — La lumo de virtuloj estas ĝoja, sed la lumilo de malvirtuloj estingiĝos.

10. — Nur de malhumileco venas malpaco, sed la akceptantaj konsilojn havas saĝon.

11. — De vantaj elspezoj malgrandiĝas riĉeco, sed kion oni kolektas en la mano, tio multiĝas.

12. — Espero prokrastata dolorigas la koron, sed plenumita deziro estas arbo de vivo.

13. — Kiu malŝatas diron, malutilas al si mem, sed respektanta ordonon estos rekompencita.

14. — Instruo de saĝulo estas fonto de vivo, por evitigi la retojn de la morto.

15. — Bona prudento plaĉigas, sed la vojo de perfiduloj donas dolorojn.

16. — Ĉiu prudentulo agas konscie, sed malsaĝulo elmontras malsaĝecon.

17. — Malbona sendito falas en malfeliĉon, sed sendito fidela sanigas.

18. — Malriĉa kaj hontigata estos tiu, kiu forpuŝas instruon, sed kiu observas instruon, estos estimata.

19. — Deziro plenumita estas agrabla por la animo, sed malagrable por la malsaĝuloj estas deturni sin de malbono.

20. — Kiu iras kun saĝuloj, estos saĝa, sed kamarado de malsaĝuloj fariĝos malsaĝa.

21. — Pekulojn persekutas malbono, sed virtulojn rekompencas bono.

22. — Bonulo heredigas la nepojn, kaj por virtulo konserviĝas la havo de pekulo.

23. — Multe da manĝaĵo estas sur la kampo de malriĉuloj, sed multaj pereas pro manko de justeco.

24. — Kiu ŝparas sian vergon, tiu malamas sian filon, sed kiu lin amas, tiu baldaŭ lin punas.

25. — Virtulo manĝas, por satigi sian animon, sed la ventro de malvirtuloj havas mankon.

ĈAPITRO XIV

1. — Saĝa virino konstruas sian domon, sed malsaĝa detruas ĝin per siaj manoj.

2. — Kiu iras la ĝustan vojon, tiu timas Dion, sed kiu iras vojon malĝustan, tiu Lin malestimas.

3. — En la buŝo de malsaĝulo estas malhumileco, sed la buŝo de saĝuloj ilin gardas.

4. — Se ne ekzistas bovoj, la grenejoj estas malplenaj, sed multe da profito estas de la forto de bovoj.

5. — Verama atestanto ne mensogas, sed senhonte mensogas atestanto falsama.

6. — Mokisto serĉas saĝecon kaj ĝin ne trovas, sed por saĝulo la sciado estas facila.

7. — Foriru de homo malsaĝa, ĉar vi ne aŭdos parolon de saĝo.

8. — La saĝeco de saĝulo estas komprenado de sia vojo, kaj la malsaĝeco de malsaĝuloj estas trompiĝado.

9. — Malsaĝuloj ŝercas pri siaj kulpoj, sed inter virtuloj ekzistas reciproka favoro.

10. — Koro scias sian propran malĝojon, kaj en ĝia ĝojo ne partoprenas fremdulo.

11. — Domo de malvirtuloj estos ekstermita, sed dometo de virtuloj floros.

12. — Ofte vojo ŝajnas ĝusta al homo, kaj tamen ĝia fino kondukas al la morto.

13. — Ankaŭ dum ridado povas dolori la koro, kaj la fino de ĝojo estas malĝojo.

14. — Laŭ siaj agoj manĝos homo malbonkora, kaj homo bona estos super li,

15. — Malsaĝulo kredas ĉiun vorton, sed saĝulo estas atenta pri sia vojo.

16. — Saĝulo timas kaj forkliniĝas de malbono, sed malsaĝulo estas incitiĝema kaj memfidema.

17. — Malpacienculo faras malsaĝaĵojn, kaj malbonintenculo estas malamata.

18. — Malprudentuloj heredas malsaĝecon, sed saĝuloj estas kronataj de klereco.

19. — Malbonuloj humiliĝos antaŭ bonuloj, kaj malvirtuloj estos antaŭ la pordego de virtulo.

20. — Malriĉulo estas malamata eĉ de sia proksimulo, sed riĉulo havas multe da amikoj.

21. — Kiu malŝatas sian proksimulon, estas pekulo, sed kiu kompatas malriĉulojn, estas feliĉa.

22. — Ĉu ne eraras malbonintenculoj? sed fideleco kaj vero estas ĉe tiuj, kiuj havas bonajn intencojn.

23. — De ĉiu laboro estos profito, sed de babilado venas nur senhaveco.

24. — Propra riĉeco estas krono de la saĝuloj, sed la malsaĝeco de la malsaĝuloj restas malsaĝeco.

25. — Verparola atestanto savas animojn, sed malverparola trompas.

26. — En la timo antaŭ Dio estas forta fortikaĵo, kaj Li estos rifuĝejo por Siaj infanoj.

27. — La timo antaŭ Dio estas fonto de vivo, por evitigi la retojn de la morto.

28. — Grandeco de popolo estas gloro de reĝo, kaj manko de popolo pereigas la reganton.

29. — Pacienculo havas multe da saĝo, sed malpacienculo elmontras malsaĝecon.

30. — Milda koro estas vivo por la korpo, sed envio estas puso por la ostoj.

31. — Kiu premas malriĉulon, tiu ofendas lian Kreinton, kaj kiu Lin honoras, tiu kompatas malriĉulon.

32. — Pro sia malboneco malvirtulo estos forpuŝita, sed virtulo eĉ mortante havas esperon.

33. — En la koro de saĝulo ripozas saĝo, kaj inter malsaĝuloj ĝi elmontriĝas.

34. — Virto altigas popolon, sed peko pereigas gentojn.

35. — Favoron de la reĝo havas sklavo saĝa, sed kontraŭ malbonkonduta li koleras.

ĈAPITRO XV.

1. — Milda respondo kvietigas koleron, sed malmola vorto ekscitas koleron.

2. — La lango de saĝuloj bonigas la instruon, sed la buŝo de malsaĝuloj elparolas sensencaĵon.

3. — Sur ĉiu loko estas la okuloj de Dio, ili vidas la malbonulojn kaj bonulojn.

4. — Milda lango estas arbo de vivo, sed malbonparola rompas la spiriton.

5. — Malsaĝulo malŝatas la instruon de sia patro, sed kiu plenumas la admonon, tiu estas prudenta.

6. — En la domo de virtulo estas multe da trezoroj, sed en la profito de malvirtulo estas pereo.

7. — La buŝo de saĝuloj semas instruon, sed la koro de malsaĝuloj ne estas tia.

8. — Oferdono de malvirtuloj estas abomenaĵo por Dio, sed la preĝo de virtuloj al Li plaĉas.

9. — Abomenaĵo por Dio estas la vojo de malvirtulo, sed kiu celas virton, tiun Li amas.

10. — Malbona puno atendas tiun, kiu forlasas la vojon, kaj la malamanto de admono mortos.

11. — Infero kaj abismo estas antaŭ Dio, — tiom pli la koroj de la homidoj.

12. — Mokisto ne amas tiun, kiu lin admonas, al saĝuloj li ne iras.

13. — Ĝoja koro faras la vizaĝon ĝoja, sed ĉe ĉagreno de la koro la spirito estas malgaja.

14. — La koro de saĝulo serĉas instruon, sed la buŝo de malsaĝuloj nutras sin per malsaĝeco.

15. — Ĉiuj tagoj de malfeliĉulo estas malbonaj, sed kontenta koro estas festeno.

16. — Pli bona estas malmulto kun timo antaŭ Dio, ol granda trezoro kun maltrankvileco ĉe ĝi.

17. — Pli bona estas manĝo el verdaĵo, sed kun amo, ol grasa bovo, sed kun malamo.

18. — Kolerema homo kaŭzas malpacon, kaj pacienculo kvietigas disputon.

19. — La vojo de maldiligentulo estas kiel dornarbeto, sed la vojo de virtuloj estas ebenigita.

20. — Saĝa filo ĝojigas la patron, sed homo malsaĝa estas malhonoro por sia patrino.

21. — Malsaĝeco estas ĝojo por malsaĝulo, sed homo prudenta iras ĝustan vojon.

22. — Kie ne estas konsilo, tie la entreprenoj neniiĝas, sed ĉe multe da konsilantoj ili restas fortikaj.

23. — Plezuro por homo estas en la respondo de lia buŝo, kaj kiel bona estas vorto en la ĝusta tempo!

24. — La vojo de la vivo por saĝulo iras supren, por ke li evitu la inferon malsupre.

25. — La domon de fieruloj Dio ruinigas, sed Li gardas la limojn de vidvino.

26. — Abomenaĵo por Dio estas la intencoj de malnoblulo, sed agrablaj estas la paroloj de puruloj.

27. — Profitemulo malĝojigas sian domon, sed kiu malamas donacojn, tiu vivos.

28. — La koro de virtulo pripensas respondon, sed la buŝo de malvirtuloj elfluigas malbonon.

29. — Dio estas malproksima de la malvirtuloj, sed la preĝon de la virtuloj Li aŭskultas.

30. — Luma okulo ĝojigas la koron, bona sciigo fortikigas la ostojn.

31. — Orelo, kiu aŭskultas la instruon de la vivo, loĝos inter saĝuloj.

32. — Kiu forpuŝas admonon, malestimas sian animon, sed kiu aŭskultas instruon, akiras saĝon.

33. — La timo antaŭ Dio instruas saĝon, kaj humileco troviĝas antaŭ honoro.

ĈAPITRO XVI

1. — Al la homo apartenas la supozoj de la koro, sed de Dio venas la vortoj de la lango.

2. — Ĉiuj vojoj de la homo estas puraj en liaj okuloj, sed Dio esploras la spiritojn.

3. — Transdonu al Dio viajn farojn, tiam viaj entreprenoj staros forte.

4. — Ĉiu faro de Dio havas sian celon; eĉ malvirtulo estas farita por tago de malbono.

5. — Ĉiu malhumilulo estas abomenaĵo por Dio; kaj li certe ne restos ne punita.

6. — Per bono kaj vero pardoniĝas peko, kaj per timo antaŭ Dio oni evitas malbonon.

7. — Kiam al Dio plaĉas la vojoj de homo, Li eĉ liajn malamikojn pacigas kun li.

8. — Pli bona estas malmulto, sed kun justeco, ol granda profito, sed maljusta.

9. — La koro de homo pripensas sian vojon, sed Dio direktas lian iradon.

10. — Sorĉo estas sur la lipoj de reĝo, lia buŝo ne peku ĉe la juĝo.

11. — Ĝusta pesilo kaj pesiltasoj estas de Dio; ĉiuj pezilŝtonoj en la sako estas Lia faro.

12. — Abomenaĵo por reĝoj estas fari maljustaĵon, ĉar per justeco staras fortike la trono.

13. — Al la reĝoj plaĉas lipoj veramaj, kaj ili amas tiun, kiu parolas la veron.

14. — Kolero de reĝo estas kuriero de morto, sed homo saĝa igas ĝin pardoni.

15. — Luma vizaĝo de reĝo estas vivo, kaj lia favoro estas kiel nubo kun printempa pluvo.

16. — Akiro de saĝeco estas multe pli bona ol oro, kaj akiro de prudento estas preferinda ol arĝento.

17. — La vojo de virtuloj evitas malbonon; kiu gardas sian vojon, konservas sian animon.

18. — Antaŭ la pereo iras fiereco, kaj antaŭ la falo iras malhumileco.

19. — Pli bone estas esti humila kun malriĉuloj, ol dividi akiron kun fieruloj.

20. — Kiu prudente kondukas aferon, tiu trovos bonon, kaj kiu fidas Dion, estas feliĉa.

21. — Kiu havas prudentan koron, estas nomata saĝulo, kaj agrablaj paroloj plivalorigas la instruon.

22. — Saĝo estas fonto de vivo por sia posedanto, sed la instruo de malsaĝuloj estas malsaĝeco.

23. — La koro de saĝulo prudentigas lian buŝon, kaj en lia buŝo plivaloriĝas la instruo.

24. — Agrabla parolo estas freŝa mielo, dolĉa por la animo kaj saniga por la ostoj.

25. — lufoje vojo ŝajnas ĝusta al homo, sed ĝia fino kondukas al morto.

26. — Kiu laboras, laboras por si mem, ĉar lin devigas lia buŝo.

27. — Malbona homo kaŭzas malbonon, kaj sur liaj lipoj estas kvazaŭ brulanta fajro.

28. — Malica homo disvastigas malpacon, kaj kalumnianto disigas amikojn.

29. — Rabemulo forlogas sian proksimulon kaj kondukas lin sur vojo malbona.

30. — Kiu faras signojn per la okuloj, tiu intencas malicon, kiu faras signojn per la lipoj, tiu plenumas malbonon.

31. — Krono de gloro estas la grizeco, per la vojo de justeco ĝi estas trovata.

32. — Pacienculo estas pli bona ol fortulo, kaj kiu regas sian spiriton, estas pli bona ol militakiranto de urbo.

33. — Sur la baskon oni ĵetas loton, sed ĝia tuta decido estas de Dio.

ĈAPITRO XVII

1. — Pli bona estas seka peco da pano, sed kun trankvileco, ol domo plena de viando kun malpaco.

2. — Saĝa sklavo regos super filo hontinda kaj dividos heredon kune kun fratoj.

3. — Fandujo estas por arĝento kaj forno por oro, sed la korojn esploras Dio.

4. — Malbonfaranto obeas malbonajn buŝojn, malveremulo atentas malpian langon.

5. — Kiu mokas malriĉulon, tiu ofendas lian Kreinton; kiu ĝojas pri ies malfeliĉo, tiu ne restos sen puno.

6. — Nepoj estas krono de maljunuloj, kaj gloro de infanoj estas iliaj gepatroj.

7. — Al malsaĝulo ne konvenas alta parolado, kaj ankoraŭ malpli al eminentulo mensogado.

8. — Donaco estas juvelo en la okuloj de sia mastro; kien ajn li sin turnos, li sukcesos.

9. — Kiu kovras kulpon, tiu serĉas amikecon; sed kiu reparolas pri la afero, tiu forigas amikon.

10. — Pli efikas riproĉo ĉe saĝulo, ol cent batoj ĉe malsaĝulo.

11. — Malbonulo serĉas nur ribelon; sed terura sendato estos sendita kontraŭ lin.

12. — Pli bone estas renkonti ursinon, al kiu estas rabitaj ĝiaj infanoj, ol malsaĝulon kun lia malsaĝeco.

13. — Kiu redonas malbonon por bono, el ties domo ne malaperos malbono.

14. — La komenco de malpaco estas kiel liberigo de akvo; antaŭ ol ĝi tro vastiĝis, forlasu la malpacon.

15. — Kiu pravigas malvirtulon kaj kiu malpravigas virtulon, ambaŭ estas abomenaĵo por Dio.

16. — Por kio servas mono en la mano de malsaĝulo? ĉu por aĉeti saĝon, kiam li koron ne havas?

17. — En ĉiu tempo amiko amas, kaj li fariĝas frato en mizero.

18. — Homo malsaĝa donas manon en manon kaj garantias por sia proksimulo.

19. — Kiu amas malpacon, tiu amas pekon; kiu tro alte levas sian pordon, tiu serĉas pereon.

20. — Malica koro ne trovos bonon, kaj kiu havas neĝustan langon, tiu enfalos en malfeliĉon.

21. — Kiu naskas malsaĝulon, havas ĉagrenon, kaj patro de malprudentulo ne havos ĝojon.

22. — Ĝoja koro estas saniga, kaj malĝoja spirito sekigas la ostojn.

23. — Kaŝitajn donacojn akceptas malvirtulo, por deklini la vojon de la justeco.

24. — Antaŭ la vizaĝo de prudentulo estas saĝo, sed la okuloj de malsaĝulo estas en la fino de la tero.

25. — Filo malsaĝa estas ĉagreno por sia patro kaj malĝojo por sia patrino.

26. — Ne estas bone suferigi virtulon, nek bati noblulon, kiu agas juste.

27. — Kiu ŝparas siajn vortojn, tiu estas prudenta, kaj trankvil-animulo estas homo saĝa.

28. — Eĉ malsaĝulo, se li silentas, estas rigardata kiel saĝulo, kaj kiel prudentulo — se li tenas fermita sian buŝon.

ĈAPITRO XVIII

1. — Kiu apartiĝas, tiu serĉas sian volupton kaj iras kontraŭ ĉiu saĝa konsilo.

2. — Malsaĝulo ne deziras prudenton, sed nur malkovri sian koron.

3. — Kiam venas malvirtulo, venas ankaŭ malestimo kun honto kaj moko.

4. — La vortoj de homa buŝo estas profunda akvo, la fonto de saĝo estas fluanta rivero.

5. — Ne estas bone favori malvirtulon, por faligi virtulon ĉe la juĝo.

6. — La lipoj de malsaĝulo kondukas al malpaco, kaj lia buŝo venigas batojn.

7. — La buŝo de malsaĝulo estas pereo por li, kaj liaj lipoj enretigas lian animon.

8. — La vortoj de kalumniantoj estas kiel sorĉo, kaj ili penetras en la profundon de la ventro.

9. — Kiu estas senzorga en sia laborado, tiu estas frato de pereiganto.

10. — La nomo de Dio estas fortika turo : tien kuras virtulo kaj estas ŝirmata.

11. — La havo de riĉulo estas lia fortika urbo, kaj kiel post alta muro li estas en sia bela ĉambro.

12. — Antaŭ la pereo la koro de homo fieriĝas, kaj antaŭ honoro estas humileco.

13. — Kiu respondas antaŭ ol li aŭdis, tiu havas malsaĝon kaj honton.

14. — La spirito de homo nutras lin en lia malsano, sed spiriton premitan kiu povas elporti?

15. — La koro de saĝulo akiras prudenton, kaj la orelo de saĝuloj serĉas scion.

16. — Donaco de homo donas al li vastecon kaj kondukas lin al la grandsinjoroj.

17. — La unua estas prava en sia proceso, sed venas lia proksimulo kaj ĝin klarigas.

18. — La loto ĉesigas disputojn kaj decidas inter potenculoj.

19. — Malpaciĝinta frato estas pli obstina, ol fortikigita urbo, kaj disputoj estas kiel rigliloj de turo.

20. — De la fruktoj de la buŝo de homo satiĝas lia ventro; li manĝas la produktojn de siaj lipoj.

21. — Morto kaj vivo dependas de la lango, kaj kiu ĝin amas, tiu manĝos ĝiajn fruktojn.

22. — Kiu trovis edzinon, tiu trovis bonon kaj ricevis favoron de Dio.

23. — Per petegado parolas malriĉulo, kaj riĉulo respondas arogante.

24. — Havi multajn amikojn estas embarase; sed ofte amiko estas pli sindona ol frato.

ĈAPITRO XIX

1. — Pli bona estas malriĉulo, kiu iras en sia senkulpeco, ol malicbuŝulo kaj malsaĝulo.

2. — Animo sen prudento ne estas bona, kaj kiu tro rapidas, tiu pekas.

3. — Malsaĝeco de homo erarigas lian vojon, kaj lia koro koleras Dion.

4. — Riĉeco donas multon da amikoj, sed malriĉulo estas forlasata de sia amiko.

5. — Falsa atestanto ne restos sen puno, kaj kiu parolas mensogojn, tiu ne saviĝos.

6. — Multaj serĉas favoron de eminentulo, kaj ĉiu estas amiko de homo, kiu donas donacojn.

7. — Ĉiuj fratoj de malriĉulo lin malamas, tiom pli malproksimiĝas de li liaj amikoj; li havas esperon pri vortoj, kiuj ne estos plenumitaj.

8. — Kiu akiras saĝon, tiu amas sian animon, kiu gardas prudenton, tiu trovas bonon.

9. — Falsa atestanto ne restos sen puno, kaj kiu parolas mensogojn, tiu pereos.

10. — Al malsaĝulo ne konvenas agrablaĵo, ankoraŭ malpli konvenas al sklavo regi super princoj.

11. — Saĝo de homo faras lin pacienca, kaj gloro por li estas pardoni pekon.

12. — Kiel krio de leono estas la kolero de reĝo, kaj lia favoro estas kiel roso sur herbo.

13. — Pereo por sia patro estas malsaĝa filo, kaj malpacema virino estas kiel konstanta gutado.

14. — Domo kaj havo estas heredataj de gepatroj, sed saĝa edzino estas de Dio.

15. — Mallaboremeco enigas en profundan dormon, kaj animo maldiligenta suferos malsaton.

16. — Kiu konservas moralordonon, konservas sian animon, sed kiu ne atentas sian vojon, tiu mortos.

17. — Kiu kompatas malriĉulon, tiu pruntedonas al Dio, kaj Tiu redonos al li por lia bonfaro.

18. — Punu vian filon, dum ekzistas espero, kaj lian ploradan ne atentu.

19. — Forta kolero devas esti punata, ĉar se vi ĝin indulgos, ĝi fariĝos ankoraŭ pli granda.

20. — Aŭskultu konsilon kaj akceptu admonon, por ke vi poste estu saĝa.

21. — Multaj estas la intencoj en la koro de homo, sed la decido de Dio restas fortike.

22. — Ĝojo estas por la homo lia bonfaro; kaj pli bona estas malriĉulo ol homo mensogema.

23. — Timo antaŭ Dio kondukas al vivo, al sateco kaj al evito de malbono.

24. — Mallaboremulo metas sian manon en la poton kaj eĉ al sia buŝo li ĝin ne relevas.

25. — Se vi batos blasfemanton, sensciulo fariĝos atenta; se oni punas saĝulon, li komprenas la instruon.

26. — Kiu ruinigas patron kaj forpelas patrinon, estas filo hontinda kaj malbeninda.

27. — Ĉesu, mia filo, aŭskulti admonon kaj tamen dekliniĝi de la vortoj de la instruo.

28. — Fripona atestanto mokas juĝon, kaj la buŝo de malvirtuloj englutas maljustaĵon.

29. — La blasfemantojn atendas punoj, kaj batoj la dorson de malsaĝuloj.

ĈAPITRO XX

1. — La vino estas blasfemanto, ebriiga trinkaĵo estas sovaĝa, kaj kiu delogiĝas per ili, tiu ne estas prudenta.

2. — Minaco de reĝo estas kiel kriego de leono; kiu lin kolerigas, tiu pekas kontraŭ sia vivo.

3. — Estas honoro por homo ĉesigi malpacon; sed ĉiu malsaĝulo estas malpacema.

4. — En la malvarma tempo mallaborulo ne plugas; li petos en somero, kaj li nenion ricevos.

5. — Intenco en la koro de homo estas profunda akvo, sed homo saĝa ĝin elĉerpos.

6. — Multaj homoj parolas pri sia boneco, sed kiu trovos homon fidelan?

7. — Virtulo iras en sia senpekeco; feliĉaj estas liaj infanoj post li.

8. — Reĝo, kiu sidas sur trono de juĝo, dispelas per siaj okuloj ĉion malbonan.

9. — Kiu povas diri : « Mi purigis mian koron, mi estas libera de mia peko? »

10. — Neegalaj peziloj, neegalaj mezuroj, ambaŭ estas abomenaĵo por Dio.

11. — Eĉ knabon oni povas ekkoni laŭ liaj faroj, ĉu estas pura kaj justa lia konduto.

12. — Orelon aŭdantan kaj okulon vidantan — ilin ambaŭ kreis Dio.

13. — Ne amu dormon, por ke vi ne malriĉiĝu; malfermu viajn okulojn, kaj vi satiĝos de pano.

14. — « Malbona, malbona, » diras la aĉetanto; sed kiam li foriris, tiam li fanfaronas.

15. — Oni povas havi oron kaj multe da perloj, sed buŝo estas multevalora ilo.

16. — Prenu lian veston, ĉar li garantiis por aliulo, kaj pro la fremduloj prenu de li garantiaĵon.

17. — Malhonesta pano estas bongusta por homo, sed lia buŝo poste estas plena de ŝtonetoj.

18. — Intencoj fortikiĝas per konsilo, kaj militon oni faru prudente.

19. — Kiu malkaŝas sekreton, estas kiel kalumnianto; ne komunikiĝu kun tiu, kiu havas larĝan buŝon.

20. — Kiu malbenas sian patron kaj patrinon, ties lumilo estingiĝos meze de profunda mallumo.

21. — Heredo, al kiu oni komence tro rapidas, ne estas benata en sia fino.

22. — Ne diru : « Mi repagos malbonon »; fidu Dion, kaj Li vin helpos.

23. — Neegalaj peziloj estas abomenaĵo por Dio, kaj malvera pesilo estas ne bona.

24. — La irado de homo dependas de Dio; kiel homo povus kompreni sian vojon?

25. — Ĝi estas reto por homo, se li rapidas kun io sankta kaj post faro de promeso li esploras.

26. — Saĝa reĝo dispelas malvirtulojn kaj venigas radon sur ilin.

27. — La animo de homo estas lumilo de Dio, ĝi esploras ĉiujn internaĵojn de la korpo.

28. — Favorkoreco kaj veremeco hardas reĝon, kaj per favorkoreco li subtenas sian tronon.

29. — Gloro por junuloj estas ilia forto, kaj ornamo por maljunuloj estas grizeco.

30. — Vundoj de batoj devas penetri en malbonulon, kaj frapoj devas iri profunde en lian korpon.

ĈAPITRO XXI

1. — Kiel akvaj torentoj estas la koro de reĝo en la mano de Dio : kien Li volas, Li ĝin direktas.

2. — Ĉiuj vojoj de homo estas ĝustaj en liaj okuloj, sed Dio pesas la korojn.

3. — Plenumado de vero kaj justeco estas al Dio pli agrabla ol oferado.

4. — Fieraj okuloj kaj aroganta koro, lumilo de malvirtuloj, estas peko.

5. — La entreprenoj de diligentulo donas nur profiton, sed ĉiu trorapidado kondukas nur al manko.

6. — Akirado de trezoroj per lango mensogema estas vanta bloveto de serĉantoj de morto.

7. — La rabo de malvirtuloj atakos ilin mem, ĉar ili ne volis fari justaĵon.

8. — Malrekta estas la vojo de homo kulpa, sed la agado de purulo estas ĝusta.

9. — Pli bone estas loĝi sur angulo de tegmento, ol kun malpacema edzino en komuna domo.

10. — La animo de malvirtulo deziras malbonon ; lia proksimulo ne estas favorota de li.

11. — Kiam blasfemanto estas punata, senspertulo fariĝas

pli saĝa; kaj kiam oni instruas saĝulon, li akiras prudenton.

12. — Virtulo tenas sin prudente rilate la domon de malvirtulo, kaj li faligas malvirtulojn en malbonon.

13. — Se iu ŝtopas sian orelon kontraŭ kriado de malriĉulo, li ankaŭ vokos kaj ne estos aŭskultata.

14. — Sekreta donaco kvietigas koleron, kaj donaco en la baskon — fortan furiozon.

15. — Farado de justaĵo estas ĝojo por la virtulo kaj teruro por la malbonaguloj.

16. — Homo, kiu erarforiĝis de la vojo de prudento, ekloĝos en komunumo de inferuloj.

17. — Kiu amas gajecon, tiu havos mankon; kiu amas vinon kaj oleon, ne estos riĉa.

18. — La malvirtulo estos liberiga anstataŭo por la virtulo, kaj malpiulo por piuloj.

19. — Pli bone estas loĝi en lando dezerta, ol kun malpacema kaj kolerema edzino.

20. — Ĉarma trezoro kaj oleo estas en la domo de saĝulo, sed homo malsaĝa ĉion englutas.

21. — Kiu celas justecon kaj bonecon, tiu trovos vivon, justecon kaj honoron.

22. — Kontraŭ urbon de fortuloj eliras saĝulo, kaj li faligas ĝian fortan fortikaĵon.

23. — Kiu gardas sian buŝon kaj sian langon, tiu gardas sian animon kontraŭ malfeliĉoj.

24. — Fiera malbonulo, kiun oni nomas blasfemulo, agas kun kolero kaj malboneco.

25. — La deziro de mallaborulo lin mortigas, ĉar liaj manoj ne volas labori.

26. — Ĉiutage li forte deziras; sed virtulo donas kaj ne rifuzas.

27. — Oferdono de malvirtuloj estas abomenaĵo, ĉar kun malico ĝi estas alportata.

28. — Mensoga atestanto pereos, sed homo, kiu mem aŭdis, ĉiam parolos.

29. — Malvirtulo tenas sian vizaĝon arogante, sed virtulo fortikigas sian vojon.

30. — Ne ekzistas saĝo, ne ekzistas prudento, ne ekzistas konsilo kontraŭ Dio.

31. — Ĉevalo estas preparata por la tago de milito, sed la helpo venas de Dio.

ĈAPITRO XXII

1. — Nomo estas pli bona, ol granda riĉeco, kaj bona estimo estas pli bona, ol arĝento kaj oro.

2. — Riĉulo kaj malriĉulo renkontiĝas, ilin ambaŭ kreis Dio.

3. — Prudentulo vidas malbonon kaj kaŝiĝas, sed malsaĝuloj iras kaj difektiĝas.

4. — Por humileco kaj timo antaŭ Dio oni ricevas riĉecon kaj honoron kaj vivon.

5. — Dornoj kaj retoj estas sur la vojo de malbonagulo; kiu gardas sian animon, tiu malproksimiĝas de ili.

6. — Instruu knabon en la komenco de lia vojo, kaj eĉ maljuniĝinte li ne dekliniĝos de ĝi.

7. — Riĉulo regas super malriĉuloj, kaj kiu prunteprenas, tiu estas sklavo de la pruntedoninto.

8. — Kiu semas maljustaĵon, tiu rikoltos suferon, kaj la kano de lia krueleco rompiĝos.

9. — Bonokululo estos benata, ĉar li donas el sia pano al malriĉulo.

10. — Forpelu blasfemulon, kaj foriros malpaco, kaj ĉesos malkonsento kaj ofendo.

11. — Kiu amas purecon de koro kaj agrable parolas, al tiu la reĝo estas amiko.

12. — La okuloj de Dio gardas la prudenton, sed la vortojn de maliculo li renversas.

13. — Mallaborulo diras : « Leono estas ekstere, mi povus esti mortigita meze de la strato ».

14. — La buŝo de malĉastulino estas profunda foso; kiun Dio koleras, tiu tien enfalas.

15. — Malsaĝeco forte sidas en la koro de knabo, sed vergo punanta ĝin elpelas el ĝi.

16. — Kiu premas malriĉulon, por pligrandigi sian riĉecon, tiu donas al riĉulo, por ke li malriĉiĝu.

17. — Klinu vian orelon kaj aŭskultu vortojn de saĝuloj, kaj direktu vian koron al mia instruo.

18. — Ĉar ili estos agrablaj, se vi gardos ilin en via interno, ili estos ĉiuj pretaj sur viaj lipoj.

19. — Ke al Dio estu via fido, tion mi instruis al vi hodiaŭ.

20. — Ĉu mi ne skribis al vi tion trifoje kun konsiloj kaj scio,

21. — por sciigi al vi la ĝustecon de la paroloj de vero, por ke vi transdonu la parolojn de vero al tiuj, kiuj vin sendis?

22. — Ne prirabu malriĉulon, pro tio, ke li estas malriĉa, kaj ne premu senhavulon ĉe la pordego.

23. — Ĉar Dio defendos ilian aferon kaj dispremos iliajn premantojn.

24. — Ne amikiĝu kun homo koleremo, kaj ne komunikiĝu kun homo flamiĝema,

25. — ke vi ne lernu lian vojon kaj ne ricevu reton por via animo.

26. — Ne estu inter tiuj, kiuj firmigas per mano, kiuj garantias por ŝuldoj.

27. — Se vi ne havos per kio pagi, oni ja prenos vian litaĵon de sub vi.

28. — Ne forŝovu la antikvajn limojn, kiujn faris viaj patroj.

29. — Se vi vidas homon lertan en sia profesio, li staros antaŭ reĝoj, li ne staros antaŭ maleminentuloj.

ĈAPITRO XXIII

1. — Kiam vi sidiĝos, por manĝi kun reganto, rigardu bone, kio estas antaŭ vi.

2. — Kaj vi metos tranĉilon al via gorĝo, se vi estas avidulo.

3. — Ne deziru liajn bongustajn manĝojn, ĉar ĝi estas trompa pano.

4. — Ne penu riĉiĝi, forlasu vian pripensadon.

5. — Vi direktos viajn okulojn al ĝi, kaj ĝi jam ne ekzistos, ĉar ĝi faros al si flugilojn kiel aglo kaj forflugos al la ĉielo.

6. — Ne manĝu panon de malbondeziranto, kaj ne deziru liajn bongustajn manĝojn.

7. — Ĉar kiaj estas la pensoj en lia animo, tia li ankaŭ estas : « Manĝu kaj trinku, » li diros al vi, sed lia koro ne estas kun vi.

8. — La pecon, kiun vi manĝis, vi elvomos, kaj vane vi perdis viajn agrablajn vortojn.

9. — En la orelojn de malsaĝulo ne parolu, ĉar li malŝatos la saĝecon de viaj vortoj.

10. — Ne forŝovu antikvajn limojn, kaj sur la kampon de orfoj ne iru.

11. — Ĉar ilia savanto estas forta, Li defendos ilian aferon kontraŭ vi.

12. — Elmetu vian koron al instruo kaj viajn orelojn al paroloj de prudento.

13. — Ne malvolu puni knabon : se vi batos lin per kano, li ne mortos.

14. — Vi batos lin per kano, kaj lian animon vi savos de la infero.

15. — Mia filo, se via koro estos saĝa, tiam ĝojos ankaŭ mia koro.

16. — Kaj mia internaĵo ĝojos, kiam viaj lipoj parolos ĝustaĵon.

17. — Via koro sin tiru ne al pekuloj, sed al timo antaŭ Dio ĉiutage.

18. — Ĉar ekzistas estonteco kaj via espero ne perdiĝos.

19. — Aŭskultu vi, mia filo, kaj estu saĝa kaj direktu vian koron al la ĝusta vojo.

20. — Ne estu inter la drinkantoj de vino, inter tiuj, kiuj malĉastigas sian karnon.

21. — Ĉar drinkemulo kaj manĝegemulo malriĉiĝos kaj dormemulo havos sur si ĉifonaĵojn.

22. — Aŭskultu vian patron, kiu vin naskigis, kaj ne malŝatu vian patrinon, kiam ŝi maljuniĝos.

23. — Veron aĉetu, kaj ne vendu saĝon kaj instruon kaj prudenton.

24. — Grandan ĝojon havos patro de virtulo, kaj naskinto de saĝulo ĝojos pro li.

25. — Via patro kaj via patrino ĝojos, kaj via naskintino triumfos.

26. — Donu, mia filo, vian koron al mi, kaj al viaj okuloj plaĉu miaj vojoj.

27. — Ĉar malĉastulino estas profunda foso, kaj fremda edzino estas malvasta puto.

28. — Ŝi embuskas kiel rabisto kaj kolektas ĉirkaŭ si malhonestulojn.

29. — Ĉe kiu estas ploro? ĉe kiu estas ĝemoj? ĉe kiu estas malpaco? ĉe kiu estas plendoj? ĉe kiu estas senkaŭzaj batoj? ĉe kiu estas malklaraj okuloj?

30. — Ĉe tiuj, kiuj sidas malfrue ĉe vino, ĉe tiuj kiuj venas, por gustumi aroman trinkaĵon.

31. — Ne rigardu la vinon, kiel ruĝa ĝi estas, kiel ĝi brilas en la pokalo, kiel bone ĝi eniras :

32. — En la fino ĝi mordas kiel serpento kaj pikas kiel vipuro.

33. — Viaj okuloj rigardos al fremdaj edzinoj, kaj via koro parolos malĝustaĵojn.

34. — Kaj vi estos kiel dormanto meze de la maro kaj kiel dormanto sur la supro de masto.

35. — Ili batis min, sed ĝi min ne doloris, ili frapis min, sed mi ne sentis; kiam mi vekiĝos, mi denove tion serĉos.

ĈAPITRO XXIV

1. — Ne sekvu malbonajn homojn kaj ne deziru esti kun ili.

2. — Ĉar ilia koro pensas pri perfortaĵo kaj ilia buŝo parolas malbonaĵon.

3. — Per saĝo konstruiĝas domo, kaj per prudento ĝi fortikiĝas.

4. — Kaj per sciado la ĉambroj pleniĝas per ĉia havo grandvalora kaj agrabla.

5. -- Homo saĝa havas forton, kaj homo prudenta estas potenca.

6. — Kun pripenso faru militon, kaj venko venas per multe da konsiliĝo.

7. — Tro alta estas la saĝo por malsaĝulo; ĉe la pordego li ne malfermos sian buŝon.

8. — Kiu intencas fari malbonon, tiun oni nomas maliculo.

9. — Malico de malsaĝeco estas peko, kaj blasfemanto estas abomenaĵo por homo.

10. — Se vi montriĝis malforta en tago de mizero, via forto estas malgranda.

11. — Savu tiujn, kiujn oni prenis por mortigi, kaj ne fortiriĝu de tiuj, kiuj estas kondamnitaj al morto.

12. — Se vi diras « ni tion ne sciis, » — la esploranto de koroj ja komprenas kaj la gardanto de via animo ja scias, kaj Li redonas al homo laŭ liaj faroj.

13. — Manĝu, mia filo, mielon, ĉar ĝi estas bona, kaj freŝa mielo estas dolĉa por via gorĝo;

14. — tia estas por via animo la sciado de saĝo, se vi ĝin trovis, kaj ekzistas estonteco, kaj via espero ne pereos.

15. — Ne insidu, malvirtulo, kontraŭ la domo de virtulo, ne ataku lian ripozejon;

16. — ĉar sep fojojn virtulo falos kaj tamen leviĝos, sed malvirtuloj implikiĝas en la malfeliĉo.

17. — Kiam falas via malamiko, ne ĝoju, kaj ĉe lia malfeliĉo via koro ne plezuriĝu;

18. — ĉar eble Dio vidos, kaj tio ne plaĉos al Li, kaj Li returnos de li Sian koleron.

19. — Ne koleru kontraŭ malbonfarantoj kaj ne enviu la malvirtulojn.

20. — Ĉar la malbonulo ne havos estontecon, la lumilo de malvirtuloj estingiĝos.

21. — Timu, mia filo, Dion kaj la reĝon, kun ribeluloj ne komunikiĝu.

22. — Ĉar subite venos ilia pereo, kaj kiu scias, kiam venos la puno de ambaŭ?

23. — Ankaŭ ĉi tio estas vortoj de saĝuloj : konsideri personojn ĉe juĝado estas ne bone.

24. — Kiu diras al malvirtulo « vi estas virtulo, » tiun malbenos popoloj, tiun malamos gentoj.

25. — Sed kiuj faras riproĉojn, tiuj plaĉas, kaj sur ilin venos bona beno.

26. — Kiu respondas ĝustajn vortojn, tiu kisas per la lipoj.

27. — Plenumu vian laboron ekstere, pretigu ĉion sur via kampo, kaj poste aranĝu vian domon.

28. — Ne atestu sen kaŭzo kontraŭ via proksimulo, ĉar vi trompus per via buŝo.

29. — Ne diru : « Kiel li agis kontraŭ mi, tiel mi agos kontraŭ li : mi redonos al la homo laŭ lia faro. »

30. — Mi pasis tra kampo de homo maldiligenta kaj tra vinberĝardeno de sensaĝulo;

31. — kaj jen ĉie elkreskis urtiko, ĉio estas kovrita de dornoj, kaj la ŝtona muro estas detruita.

32. — Kaj kiam mi vidis, mi prenis ĝin en mian koron, mi rigardis kaj ricevis instruon :

33. — Ne longe vi dormos, ne longe vi dormetos, ne longe viaj manoj restos kunmetitaj por kuŝado;

34. — Kaj venos via malriĉeco kiel migranto, kaj via senhaveco kiel viro armita.

ĈAPITRO XXV

1. — *Ankaŭ ĉi tio estas sentencoj de Salomono, kiujn kolektis la viroj de Ĥizekio, reĝo de Jehudo.*

2. — Honoro de Dio estas kaŝi aferon, sed honoro de reĝoj estas esplori aferon.

3. — La ĉielo estas alta, la tero estas profunda, kaj la koro de reĝoj estas neesplorebla.

4. — Forigu de arĝento la almiksaĵon, kaj la puriganto ricevos vazon.

5. — Forigu malvirtulon de la reĝo, kaj lia trono fortikiĝos en justeco.

6. — Ne montru vin granda antaŭ la reĝo, kaj sur la loko de eminentuloj ne stariĝu;

7. — ĉar pli bone estas, se oni diros al vi « leviĝu ĉi tien, » ol se oni malaltigos vin antaŭ eminentulo, kiun vidis viaj okuloj.

8. — Ne komencu tuj disputi, ĉar kion vi faros poste, kiam via proksimulo vin hontigos?

9. — Faru disputon kun via proksimulo, sed sekreton de aliulo ne malkaŝu;

10. — ĉar alie aŭdanto vin riproĉos kaj vian babilon vi jam ne povos repreni.

11. — Vorto dirita en ĝusta tempo, estas kiel oraj pomoj kun arĝentaj ŝeloj.

12. — Kiel ora ringo kaj multekosta ornamo estas saĝa intruanto por aŭskultanta orelo.

13. — Kiel malvarmo de neĝo en la tempo de rikolto, tiel estas fidela sendito por siaj sendintoj : li revigligas la animon de sia sinjoro.

14. — Kiel nuboj kaj vento sen pluvo, tiel estas homo, kiu fanfaronas per dono, kiun li ne faras.

15. — Per pacienco oni altiras al si potenculon, kaj mola parolo rompas oston.

16. — Kiam vi trovis mielon, manĝu, kiom vi bezonas, por ke vi ne fariĝu tro sata kaj ne elvomu ĝin.

17. — Detenu vian piedon de la domo de via proksimulo, ĉar alie vi tedus lin kaj li vin malamus.

18. — Kiel martelo kaj glavo kaj akra sago estas tiu homo, kiu parolas pri sia proksimulo malveran ateston.

19. — Kiel putra dento kaj malforta piedo estas nefidinda espero en tago de mizero.

20. — Kiel luksa vesto en tempo de malvarmo, kiel vinagro sur potaso, tiel estas kantado de kantoj al koro suferanta.

21. — Se via malamiko estas malsata, manĝigu al li panon, kaj se li estas soifa, trinkigu al li akvon.

22. — Ĉar fajrajn karbojn vi kolektos sur lia kapo, kaj Dio vin rekompencos.

23. — Norda vento kaŭzas pluvon, kaj ĉagrenita vizaĝo kaŝatan parolon.

24. — Pli bone estas loĝi sur angulo de tegmento, ol kun malpacema edzino en komuna domo.

25. — Kiel malvarma akvo por suferanto de soifo, tiel estas bona sciigo el lando malproksima.

26. — Virtulo, kiu falas antaŭ malvirtulo, estas malklara fonto kaj malbonigita puto.

27. — Ne bone estas manĝi tro multe da mielo, kaj ne glore estas serĉi sian gloron.

28. — Homo, kiu ne povas regi sian spiriton, estas urbo detruita, kiu ne havas muron.

ĈAPITRO XXVI.

1. — Kiel neĝo en somero kaj kiel pluvo en tempo de rikolto, tiel ne konvenas honoro por malsaĝulo.

2. — Kiel birdo forleviĝas, kiel hirundo forflugas, tiel senkaŭza malbeno ne efektiviĝas.

3. — Vipo estas por ĉevalo, brido por azeno, kaj bastono por la dorso de malsaĝuloj.

4. — Ne respondu al malsaĝulo laŭ lia malsaĝeco, por ke vi mem ne fariĝu egala al li.

5. — Respondu al malsaĝulo laŭ lia malsaĝeco, por ke li ne estu saĝulo en siaj propraj okuloj.

6. — Kiu komisias aferon al malsaĝulo, tiu tranĉas al si la piedojn kaj sin suferigas;

7. — liaj femuroj estas malpli fortaj ol ĉe lamulo, kaj li fariĝas instrua ekzemplo en la buŝo de malsaĝuloj.

8. — Kiel iu, kiu alligas ŝtonon al ĵetilo, tiel estas tiu, kiu faras honoron al malŝagulo.

9. — Kiel dorna kano en la mano de ebriulo, tiel estas sentenco en la buŝo de malsaĝuloj.

10. — Kompetentulo ĉion bone faras; sed kiu dungas pasantojn, tiu dungas malsaĝulojn.

11. — Kiel hundo revenas al sia vomitaĵo, tiel malsaĝulo ripetas sian malsaĝaĵon.

12. — Se vi vidas homon, kiu estas saĝa en siaj okuloj, — malsaĝulo povas pli esperi ol li.

13. — Maldiligentulo diras : « leono estas sur la vojo, leono estas sur la stratoj ».

14. — Pordo turniĝas sur sia hoko kaj maldiligentulo sur sia lito.

15. — Maldiligentulo ŝovas sian manon en la poton kaj ne volas venigi ĝin al sia buŝo.

16. — Maldiligentulo estas en siaj okuloj pli saĝa, ol sep veraj saĝuloj.

17. — Pasanto, kiu sin miksas en malpropran disputon, estas kiel iu, kiu kaptas hundon je la oreloj.

18. — Kiel ŝercanto, kiu ĵetas fajron, sagojn kaj morton,

19. — tiel estas homo, kiu trompas sian proksimulon kaj diras : « mi ja ŝercas. »

20. — Kie ne estas ligno, estingiĝas la fajro, kaj se ne estas kalumnianto, ĉesiĝas malpaco.

21 — Karbo servas por ardaĵo, ligno por fajro, kaj homo malpacema por kaŭzi malpacon.

22. — La vortoj de kalumnianto estas kiel sorĉo, kaj ili penetras en la profundon de la koro.

23. — Varmegaj lipoj kun malica koro estas nepurigita arĝento, kiu kovras argilaĵon.

24. — Malamiko havas maskitajn parolojn, kaj en sia koro li preparas malicon.

25. — Kiam li ĉarmigas sian voĉon, ne kredu al li, ĉar sep abomenaĵoj estas en lia koro.

26. — Kiu trompe kaŝas malamon, tiu aperigos sian malbonecon en popola kunveno.

27. — Kiu fosas foson, tiu falos en ĝin, kaj kiu rulas ŝtonon, al tiu ĝi revenos.

28. — Mensogema lango malamas siajn riproĉantojn, kaj hipokrita buŝo kaŭzas pereon.

ĈAPITRO XXVII

1. — Ne fanfaronu pri la morgaŭa tago, ĉar vi ne scias, kion naskos la tago.

2. — Alia vin laŭdu, sed ne via buŝo, fremdulo, sed ne viaj lipoj.

3. — Peza estas ŝtono, kaj sablo estas ŝarĝo, sed kolero de malsaĝulo estas pli peza ol ambaŭ.

4. — Kolero estas kruelaĵo, kaj furiozo estas superakvego, sed kiu sin tenos kontraŭ envio?

5. — Pli bona estas riproĉo nekaŝita, ol amo kaŝita.

6. — Fidelkoraj estas la batoj de amanto, sed tro multaj estas la kisoj de malamanto.

7. — Sata animo malŝatas dolĉan sukon, sed por malsata animo ĉio maldolĉa estas dolĉa.

8. — Kiel birdo, kiu forlasis sian neston, tiel estas homo, kiu forlasis sian lokon.

9. — Oleo kaj odorfumaĵo ĝojigas la koron, sed dolĉa parolo de amiko estas pli bona ol bonodora arbo.

10. — Ne forlasu vian amikon kaj la amikon de via patro, kaj en la domon de via frato ne iru en la tago de via mizero; pli bona estas najbaro proksima ol frato malproksima.

11. — Estu saĝa, mia filo, kaj ĝojigu mian koron, kaj mi havos kion respondi al mia insultanto.

12. — Prudentulo antaŭvidas malfeliĉon kaj kaŝiĝas, sed malsaĝuloj iras kaj difektiĝas.

13. — Prenu lian veston, ĉar li garantiis por aliulo, kaj pro fremduloj prenu de li garantiaĵon.

14. — Kin frue matene benas sian proksimulon per laŭta voĉo, tiu estos opiniata malbenanto.

15. — Defluilo en pluva tago kaj malpacema edzino estas egalaj.

16. — Kiu ŝin retenas, tiu retenas venton kaj volas kapti oleon per sia dekstra mano.

15. — Fero akriĝas per fero, kaj homon akrigas la rigardo de lia proksimulo.

18. — Kiu gardas figarbon, tiu manĝos ĝiajn fruktojn, kaj kiu gardas sian sinjoron, tiu estos honorata.

19. — Kiel en la akvo vizaĝo speguliĝas al vizaĝo, tiel la koro de homo estas kontraŭ alia koro.

20. — Infero kaj abismo neniam satiĝas, kaj ankaŭ la okuloj de homo neniam satiĝas.

21. — Kiel fandujo por arĝento kaj forno por oro, tiel estas por homo la buŝo de lia laŭdanto.

22. — Se vi pistos malsaĝulon en pistujo inter griaĵo, lia malsaĝeco de li ne apartiĝos.

23. — Bone konu viajn ŝafojn, atentu viajn brutarojn.

24. — Ĉar riĉeco ne daŭras eterne, kaj krono ne restas por ĉiuj generacioj.

25. — Aperas herbo, montriĝas verdaĵo, kaj kolektiĝas kreskaĵoj de la montoj.

26. — Ŝafoj estas, por vesti vin, kaj kaproj, por doni al vi la eblon aĉeti kampon.

27. — Estas sufiĉe da kaprina lakto, por nutri vin, por nutr vian domon kaj por subteni la vivon de viaj servantinoj.

ĈAPITRO XXVIII

1. — Malvirtulo kuras, kiam neniu persekutas, sed virtuloj estas sentimaj kiel leono.

2. — Kiam lando pekas, ĝi havas multe da estroj; sed se regas homo prudenta kaj kompetenta, li regas longe.

3. — Homo malriĉa, kiu premas malriĉulojn, estas kiel pluvo batanta, sed ne dononta panon.

4. — Kiuj forlasis la leĝojn, tiuj laŭdas malvirtulon, sed la observantoj de la leĝoj indignas kontraŭ li.

5. — Malbonaj homoj ne komprenas justecon, sed la serĉantoj de Dio komprenas ĉion.

6. — Pli bona estas malriĉulo, kiu iras en sia senkulpeco, ol homo, kiu iras malĝustan vojon, kvankam li estas riĉa.

7. — Kiu observas la leĝojn, estas filo prudenta, sed kunulo de malĉastuloj hontigas sian patron.

8. — Kiu pligrandigas sian havon per procentegoj kaj tropenado, tiu kolektas ĝin por kompatanto de malriĉuloj.

9. — Kiu forklinas sian orelon de aŭdado de instruo, ties eĉ preĝo estas abomenaĵo.

10. — Kiu forlogas virtulojn al vojo malbona, tiu mem falos en sian foson, sed la senkulpuloj heredos bonon.

11. — Riĉulo estas saĝa en siaj okuloj, sed saĝa malriĉulo lin tute travidas.

12. — Kiam triumfas virtuloj, estas granda gloro, sed kiam altiĝas malvirtuloj, tiam homoj kaŝiĝas.

13. — Kiu kaŝas siajn pekojn, tiu ne estos feliĉa, sed kiu ilin konfesas kaj forlasas, tiu estos pardonita.

14. — Bone estas al homo, kiu ĉiam timas, sed kiu havas malmolan koron, tiu falos en malfeliĉon.

15. — Leono krieganta kaj urso avida estas malvirta reganto super malriĉa popolo.

16. — Se reganto estas neprudenta, tiam fariĝas multe de maljustaĵoj; sed kiu malamas profiton, tiu longe vivos.

17. — Homo, kies konscienco estas ŝarĝita de mortigo, kuros al foso, kaj oni lin ne haltigu.

18. — Kiu iras en senpekeco, tiu estos savita, sed kiu iras malvirtan vojon, tiu subite falos.

19. — Kiu prilaboras sian teron, tiu havos sate da pano; sed kiu sekvas vantaĵojn, tiu havos plenan malriĉecon.

20. — Homon fidelan oni multe benas, sed kiu rapidas riĉiĝi, tiu ne restos sen puno.

21. — Konsideri personojn ne estas bone; pro peco da pano homo pekus.

22. — Homo enviema rapidas al riĉeco, kaj li ne scias, ke malriĉeco lin atendas.

23. — Kiu faras riproĉojn al homo, tiu poste trovos pli da danko, ol tiu, kiu flatas per la lango.

24. — Kiu rabas de sia patro kaj patrino kaj diras « ĝi ne estas peko », tiu estas kamarado de mortigisto.

25. — Fierulo kaŭzas malpacojn, sed kiu fidas Dion, tiu estos bonstata.

26. — Kiu fidas sin mem, tiu estas malsaĝa, sed kiu tenas sin prudente, tiu estos savita.

27. — Kiu donas al malriĉulo, tiu ne havos mankon; sed kiu kovras siajn okulojn, tiu estas multe malbenata.

28. — Kiam malvirtuloj altiĝas, homoj kaŝiĝas, sed kiam ili pereas, tiam multiĝas virtuloj.

ĈAPITRO XXIX

1. — Se homo puninda restos obstina, li subite pereos sen ia helpo.

2. — Kiam altiĝas virtuloj, la popolo ĝojas, sed kiam regas malvirtulo, la popolo ĝemas.

3. — Homo, kiu amas saĝon, ĝojigas sian patron; sed kiu komunikiĝas kun malĉastulinoj, disperdas sian havon.

4. — Reĝo per justeco fortikigas la landon, sed donacamanto ĝin ruinigas.

5. — Homo, kiu flatas al sia proksimulo, metas reton antaŭ liaj piedoj.

6. — Per sia pekado malbona homo sin implikas, sed virtulo triumfas kaj ĝojas.

7. — Virtulo penas ekkoni la aferon de malriĉuloj, sed malvirtulo ne povas kompreni.

8. — Homoj blasfemantaj indignigas urbon, sed saĝuloj kvietigas koleron.

9. — Se saĝa homo havas juĝan aferon kun homo malsaĝa, tiam, ĉu li koleras, ĉu li ridas, li ne havas trankvilon.

10. — Sangaviduloj malamas senkulpulon, sed virtuloj zorgas pri lia vivo.

11. — Sian tutan koleron aperigas malsaĝulo, sed saĝulo ĝin retenas.

12. — Se reganto atentas mensogon, tiam ĉiuj liaj servantoj estas malvirtuloj.

13. — Malriĉulo kaj procentegisto renkontiĝas; Dio donas lumon al la okuloj de ambaŭ.

14. — Se reĝo juĝas juste malriĉulojn, lia trono fortikiĝas por ĉiam.

15. — Kano kaj instruo donas saĝon; sed knabo, lasita al si mem, hontigas sian patrinon.

16. — Kiam altiĝas malvirtuloj, tiam multiĝas krimoj, sed virtuloj vidos ilian falon.

17. — Punu vian filon, kaj li vin trankviligos, kaj li donos ĝojon al via animo.

18. — Se ne ekzistas profetaj predikoj, tiam popolo fariĝas sovaĝa, sed bone estas al tiu, kiu observas la leĝojn.

19. — Per vortoj sklavo ne instruiĝas, ĉar li komprenas, sed ne obeas.

20. — Se vi vidas homon, kiu tro rapidas kun siaj vortoj, vi de malsaĝulo povas pli esperi, ol de li.

21. — Se oni de infaneco kutimigas sklavon al dorlotiĝado, li poste fariĝas sentaŭgulo.

22. — Kolerema homo kaŭzas malpacojn, kaj flamiĝema kaŭzas multajn pekojn.

23. — La fiereco de homo lin malaltigos, sed humilulo atingos honoron.

24. — Kiu dividas kun ŝtelisto, tiu malamas sian animon; li aŭdas la ĵuron kaj nenion diras.

25. — Timo antaŭ homoj faligas en reton, sed kiu fidas Dion, tiu estas ŝirmita.

26. — Multaj serĉas favoron de reganto, sed la sorto de homo dependas de Dio.

27. — Maljusta homo estas abomenaĵo por virtuloj, kaj kiu iras la ĝustan vojon, estas abomenaĵo por malvirtulo.

ĈAPITRO XXX

1. — *Vortoj de Agur, filo de Jake. Profeta parolo de tiu viro al Itiel, al Itiel kaj Ukal.*

2. — Mi estas la plej malklera homo, kaj homan prudenton mi ne posedas.

3. — Kaj mi ne lernis saĝon, kaj sanktaĵon mi ne komprenas.

4. — Kiu leviĝis en la ĉielon kaj malleviĝis? kiu kolektis la venton en siajn mankavojn? kiu ligis la akvon en la veston? kiu aranĝis ĉiujn limojn de la tero? Kia estas lia nomo? kaj kia estas la nomo de lia filo? ĉu vi scias?

5. — Ĉiu diro de Dio estas pura; Li estas ŝildo por tiuj, kiuj Lin fidas.

6. — Ne aldonu al Liaj vortoj, por ke Li ne punu vin kaj por ke vi ne aperu mensoganto.

7. — Du aferojn mi petis de vi; ne rifuzu al mi, antaŭ ol mi mortos :

8. — falsaĵon kaj mensogaĵon forigu de mi, malriĉecon kaj riĉecon ne donu al mi, nutru min per tiom da pano, kiom mi bezonas.

9. — Ĉar alie mi eble trosatiĝus kaj neus kaj dirus : « kiu estas Dio? » aŭ eble mi malriĉiĝus kaj ŝtelus kaj fariĝus krimulo kontraŭ la nomo de mia Dio.

10. — Ne kalumniu sklavon antaŭ lia sinjoro, por ke li ne malbenu vin kaj vi ne fariĝu kulpulo.

11. — Generacio, kiu malbenas sian patron kaj ne benas sian patrinon;

12. — generacio, kiu estas pura en siaj okuloj kaj tamen ne laviĝis de siaj malpuraĵoj;

13. — generacio, kiu tiel alte tenas siajn okulojn kaj tiel levas siajn palpebrojn;

14. — generacio, kies dentoj estas glavoj kaj kies makzeloj estas tranĉiloj, por formanĝi la malriĉulojn de la tero kaj la mizerulojn inter la homoj.

15. — Hirudo havas du filinojn : « donu, donu »; ili tri neniam satiĝas. Kvar objektoj ne diras : « sufiĉe » :

16. — La infero, senfrukta ventro, la tero ne satiĝas de akvo kaj la fajro ne diras « sufiĉe ».

17. — Okulon, kiu mokas la patron kaj malŝatas obeadon al la patrino, elpikos korvoj ĉe la rivero kaj formanĝos aglidoj.

18. — Tri aferoj estas nekompreneblaj por mi, kaj la kvaran mi ne scias :

19. — la vojon de aglo en la ĉielo, la vojon de serpento sur roko, la vojon de ŝipo meze de la maro kaj la vojon de viro ĉe virgulino.

20. — Tia estas la vojo de virino adultanta : ŝi manĝis, viŝas la buŝon kaj diras : « mi faris nenian pekon ».

21. — Sub tri objektoj tremas la tero, kaj kvar ĝi ne povas porti :

22. — sklavon, kiam li fariĝis reĝo; malsaĝulon, kiam li tro satiĝis de pano;

23. — malamatan virinon, kiam ŝi edziniĝis, kaj sklavinon, kiam ŝi elpelis sian sinjorinon.

24. — Kvar estas malgranduloj sur la tero, kaj tamen ili estas tre saĝaj :

25. —la formikoj, popolo ne forta, tamen ili en somero pretigas al si manĝaĵon:

26. — la kunikloj, popolo senforta, tamen ili faras siajn domojn en la roko;

27. — la akridoj ne havas reĝon, kaj tamen ili ĉiuj eliras en vicoj;

28. — la araneo kroĉiĝas per siaj manoj, tamen ĝi estas en reĝaj palacoj.

29. — Ekzistas tri, kiuj bone iras, kaj kvar, kiuj marŝas bele :

30. — la leono, plej forta el la bestoj, cedas al neniu;

31. — cervo kun bonaj lumboj, kapro kaj reĝo, kiun neniu povas kontraŭstari.

32 . — Se vi agis malsaĝe pro via fiereco kaj se vi intencis malbonon, tiam metu la manon sur la buŝon.

33. — Ĉar batado de lakto produktas buteron, ekbato de nazo aperigas sangon, kaj incitado de kolero kaŭzas malpacon.

ĈAPITRO XXXI

1. — *Vortoj de la reĝo Lemuel, instruo, kiun donis al li lia patrino.*

2. — Ho mia filo, ho filo de mia ventro, ho filo de miaj promesoj!

3. — Ne donu al la virinoj vian forton, nek viajn agojn al la pereigantoj de reĝoj.

4. — Ne al la reĝoj, Lemuel, ne al la reĝoj konvenas trinki vinon, nek al la princoj ebriigaĵojn.

5. — Ĉar drinkinte, li povas forgesi la leĝojn, kaj li malĝustigos la juĝon de ĉiuj prematoj.

6. — Donu ebriigaĵon al la pereanto kaj vinon al tiu, kiu havas suferantan animon.

7. — Li trinku kaj forgesu sian malriĉecon, kaj li ne rememoru plu sian malfeliĉon.

8. — Malfermu vian buŝon por senvoĉulo, por la defendo de ĉiuj forlasitaj.

9. — Malfermu vian buŝon por juĝi juste, por defendi malriĉulon kaj senhavulon.

10. — Se iu trovis virtan edzinon, ŝia valoro estas pli granda ol perloj.

11. — Fidas ŝin la koro de ŝia edzo, kaj havo ne mankos.

12. — Ŝi redonas al li bonon sed ne malbonon en la daŭro de ŝia tuta vivo.

13. — Ŝi serĉas lanon kaj linon kaj volonte laboras per siaj manoj.

14. — Ŝi estas kiel ŝipo de komercisto, de malproksime ŝi alportas sian panon.

15. — Ŝi leviĝas, kiam estas ankoraŭ nokto, kaj ŝi disdonas manĝon en sia domo kaj ordonojn al siaj servantinoj;

16. — ŝi pensas pri kampo kaj aĉetas ĝin; per la enspezoj de sia mano ŝi plantas vinberĝardenon.

17. — Ŝi zonas siajn lumbojn per forto kaj fortikigas siajn brakojn.

18. — Ŝi komprenas, ke ŝia akirado estas bona; ŝia lumilo ne estingiĝas en la nokto.

19. — Ŝi etendas sian manon al la ŝpinilo, kiaj ŝiaj fingroj tenas la ŝpinturnilon.

20. — Ŝi malfermas sian manon al la malriĉulo kaj etendas siajn manojn al senhavulo.

21. — Ŝi ne timas la neĝon por sia domo, ĉar ŝia tuta domo estas vestita tre bone.

22. — Ŝi faras al si kovrojn; delikata tolo kaj purpuro estas ŝiaj vestoj

23. — Ŝia edzo estas konata ĉe la pordego, kie li sidas kune kun la maljunuloj de la lando.

24. — Ŝi faras teksaĵon kaj vendas, kaj zonojn ŝi donas al la komercisto.

25. — Fortika kaj bela estas ŝia vesto, kaj ŝi ridas pri la venonta tago.

26. — Sian buŝon ŝi malfermas kun saĝo, bonkora instruo estas sur ŝia lango.

27. — Ŝi kontrolas la iradon de aferoj en sia domo, kaj ŝi ne manĝas panon en senlaboreco.

28. — Leviĝas ŝiaj filoj kaj ŝin admiras, ŝia edzo ŝin laŭdegas :

29. — multaj filinoj estis bravaj, sed vi superis ĉiujn.

30. — Ĉarmeco estas trompa, kaj beleco estas vantaĵo; virino, kiu timas Dion, estos glorata.

31. — Donu al ŝi laŭ la fruktoj de ŝiaj manoj, kaj ŝiaj faroj ŝin gloros ĉe la pordegoj.

1440-08. — Coulommiers. Imp. Paul BRODARD. — 1-09.

TEKNIKA KOLEKTO

Anatomia vortaro (en latina, franca, angla kaj esperanta lingvoj), verkita de la Medicina Esperantista Grupo.
Unu volumo in-8 . . . . Fr. 1 50

Komereaj leteroj en Esperanto, kun vortareto kvarlingva, de P. BERTHELOT kaj Ch. LAMBERT.
Unu volumo in-16. . . . . » 50

La komerea sekretario, de Ros. SUDRIA.
Unu volumo in-16. . . . . » 50

Matematika terminaro kaj krestomatio, de R. BRICARD.
Unu volumo in-16. . . . . » 75

Monadologio, de LEIBNIZ, tradukita de E. BOIRAC.
Unu volumo in-16. . . . . » 60

Muzika terminaro, de F. de MÉNIL.
Unu volumo in-8, 20-paĝa . . . . » 60

Praktikaj komereaj leteroj (en esperanta kaj franca lingvoj), de J. C. O'CONNOR, Ph. Dr. M. A., kaj D. D. P. HUGON.
Unu volumo in-16. . . . . » 90

Provo de Marista Terminaro, verkita sub la direkto de M. ROLLET DE L'ISLE.
Unu volumo in-8 (*bindita*). 1 50

Voeabulaire des mots spéeiaux à la philatélie, avec modèles de lettres (en français et Esperanto), par R. LEMAIRE.
Unu volumo in-8 . . . . » 40

Vocabulaire technique et teehnologique Français-Esperanto, par Charles VERAX.
Unu volumo in-8 (*bindita*). 2 50

MUZIKO

Himno al Zamenhof, paroloj kaj muziko de R. DESHAYS . . . . 1 »

La Vojo (kanto kaj fortepiano), paroloj de Dro ZAMENHOF, muziko de R. DESHAYS . . . . » 35

Esperanto (valso por fortepiano), muziko de A. F. de MÉNIL . . . . . . » 50

La kanto de l' cigno (melodio), poemo de SVIRIDOV, muziko de F. de MÉNIL . . . . 1 »

Mi aŭdas vin, poezio de Leono ZAMENHOF, muziko de F. de MÉNIL . . 1 »

Kuŝas somero, poezio de Th. KANALOSŜI-LEFFLER, muziko de F. de MÉNIL. . . . . 1 »

15.–